

KLÓPZETÉS.

HELYBEN:

Egy évre 26 korona.
Fél évre 14 korona.
Egy negyed évre .. 7 korona.
Egy hét 2 k. 40 f.

VIDÉKEN:

Egy évre 32 korona.
Fél évre 16 korona.
Egy negyed évre .. 8 korona.
Egy hét 2 k. 80 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasúti palotájában.

TELEFON-SZÁM: 212.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Vasárnap, október 8.

Csapataink bevonultak Brassóba.

Üldözzük Erdélyben a megvert oláhokat.

Visszavetettük az erdélyi keleti fronton is az ellenséget.

Budapest, október 7. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

Keleti haretér:

Románia elleni harcvernal:

Orsovánál csapataink ismét tért nyertek. Hátszegtől délre a románok elvesztették a Siglen határhegyet, a fogarasi hegységen pedig Surait. Az Apáca-erdőn és a Persányi hegységen át haladó osztrák-magyar és német oszlopok üldözése folyamán a románok gyenge ellenállását megtörték. Az erdélyrészi keleti arcvonalon is több ponton visszavetettük az ellenséget.

Kelet-Galiciában Narajowka és a Zlota-Lipa között és Brzezanytól északkeletre fekvő területen ismét elkésredett harcok folytak. Az ellenség egy előretolt árok elfoglalásától eltekintve, ismét teljes kudarcot vallott. Az osztrák-magyar osztagok meglepő rohammal visszafoglaltak egy, a szeptember 30-án elvesztett magaslatot. Tovább északra nincs fontosabb esemény.

Olasz haretér:

A Karszt fensíkon az olaszok erős tüzelése tegnap valamivel alább hagyott, néhány kis szakaszt azonban időnként nagyon hevesen lőttek. Gyalogosági harcok nem voltak. A Pleims völgyi arcvonalon a Fassani alpok Luzia területén levő állások és a Pellegrino völgytől északra fekvő arcvonal egészen Marmolataig, mindenféle kaliberű ágyu heves tüzelése alatt állott. Gardinal-Busa-Alta és Cina di Cece ellen intézett ismételt támadásokat visszavertünk. A Pellegrino völgytől északra a tüzelés fokozása után este általános támadás kezdődött a Costabellától a Marmolata szakadékig terjedő állások ellen, amelyet este 10 óráig mindenütt véresen visszavertünk.

Délkeleti haretér:

Nincs ujság. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Brassó a mienk!

Piros betűs vasárnapra virradtunk! Az erdélyi végvidék gyönyörű városán nehéz átokként nem ül már a rabló sisera had. A brassói székesegyház tornyán újra magyar zászlót lenget a Cenk ormáról lesüvöltő őszi szél. A balkáni tolvajok futnak, rablolt kincseiket olcsó prédául ott dobálják el országutak szélén, erdők vadonában, havasi szakadék sötét verneibe.

Csavargók és csalók eszeveszett népe! Népek utolsója, nemzetek szeméje! Koldus ósapáknak keshedt unokái: ti mertétek balkáni dögöknek bőréből kimetszett boeskoraitokkal ezt a drága földet rutul megtaposni? Ti mertétek szentségtörő kézzel hozzányulni nemzeti boglárunk drága köveihez. Minden székely város, minden erdélyi hely egy-egy briliáns kő a magyar koronán. Ti mertétek-e e köveket kitörni büntetés nélkül meg nem érinthető antik foglalatból?!

Durva, redves kézzel ki is tördeltétek! Esztelen örvongók! Hittétek-e azt egy percig is, hogy ezek a csillogó gyémántok a tiétek lesznek? Hogy a székely földnek egyetlen göröngyét — amíg egy magyar él — békén birhatjátok? Hogy apáink sírján ti törhetitek le az oda ültetett emlékezet-fákat, s ti taposhatjátok le az anyánk sírján bokorba összebujt nefelejts-virágot?

Balga béna béketlenség beteg banditái! Halljátok-e már az őszi vihar szárnyát suhogni a fejetek fölött? Csodákat rejt most az Erdély felett uszó fellegeknek méhe: vihar fog verdesni minden talpalattnyi földet, amelyen egy oláh megállni merészel, tüzeső szakad le, hol az oláh horda harcolni akarna, s láthatatlan erők szeges korbácsai cserzik ki az oláh vastag durva bőrét.

Eleven kelevény: lesz a neved oláh! A fürgeteg után, ami megmarad belőled, utálat tárgya lesz, mint a bibliai belpoklosok népe!

Azt hitted a fényes memnyországba jössz be, mikor a brassói főtéren megálltál. Erről álmodoztál mindig, csakis erről! Pedig a pokolba kerültek most mind-mind. Kénköves lángeső zudul fejetekre. Tűz van előttemek, víz van mögöttetek és akikkel néha szembe fordulhattok: csupa lőpor füsttől, feneketlen dühtől fekete zománcu németmagyar ördög... (.)

Egész Erdélyben előre haladunk.

(Elfoglaltunk határhegyeket.)

Berlin, október 7. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati haretér:

Rupprecht bajor trónörökös vezértábornagy arcvonala:

A Somme mentén a nagy tüzérségi csata tovább tart. A csata az Ancretól északra eső harcveronalra is átharapódzott és különösen kiélestedt a Sommetől délre, Vermandovillers mindkét oldalán. Az Ancre és Somme között az ellenség támadását itt zárótűzünkkel csaknem mindenütt lefojtuk. Már kezdetén elfojtottuk Lesbous és Buchavesnes között a Böhm és Garnier tábornokok csapatai ellen intézett előretörést. Rövid közelharcra csak Saillytől délre került a sor gyenge osztagokkal, amelyek vonalainkig előrehatoltak. A Dehicourt—Vermandovillers—Lihons arcvonalon Kathen tábornok csapatai ellen megindult francia támadás Vermandovillersnél elkecsredett közelharcokra vezetett, amelyeket vitéz sziléziai ezredeink javunkra döntöttek el. Ezeknek a csapatoknak szívós ellenállásán tört meg már egész július folyamán ugyanazon a vidéken a franciák minden erőlködése. Egyéb-ként az ellenség támadási hullámai itt is összeomlottak tűzünkben.

Keleti haretér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadseregének harcveronala:

Október 5-én Batkownál, a Szereh mellett elfogott oroszok száma több mint 300-ra emelkedett. Az oroszoknak tegnap reggel a Zlota-Lipa mindkét oldalán folytatott támadásait ismét véresen visszavertük. Mieczyscivotól délre feladtunk egy kis előállást. Brzezanytól délre rohammal visszavertünk egy magaslatot, a melyet szeptember 30-án az ellenség elfoglalt.

Károly főherceg lovassági tábornok hadsereg harcveronala:

Nem volt különösebb jelentőségű esemény.

Erdélyi haretér:

A szövetséges csapatok az egész keleti arcvonalon előbbre haladtak. Az Apáca-erdőn át hátráló ellenséget keményen szerongatják, utóvédjeit visszavetettük. A Vöröstorony-szoros két ol-

dalán a román támadások visszaverése során 2 tisztet és 133 főnyi legénységet elfogtunk. Hátszegtől déire elragadtuk a románoktól a Sigleu határhegyet. Orsovánál ismét tért nyertünk.

Balkán hadszíntér:

Mackensen vezértábornagy hadcsoportja:

A Duna és a Fekete-tenger közt az ellenség több helyen támadott. Viszszavertük.

Macedóniai hadszíntér:

Kisebb hiábavaló előretöréseken kívül az ellenségnek erős támadása is összeomlott a bolgárok állásai előtt. A monasztir—florina-i vasutól nyugatra, Dedeagacsot a tenger felől lényeges eredmény nélkül bombázták. Ludendorff, első főszállásmester. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Félmillió korona

az aradmegyei

menekülteknek.

(Tizenegyezer erdélyi a vármegye területén.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Aradvármegye közigazgatási bizottság ma délelőtt 9 órakor tartotta Baross Ferenc főispán elnöklése alatt havi ülését.

A szokásos jelentések kapcsán Dálnoki Nagy Lajos alispán bejelentette, hogy a vármegyei közkórház gazdasági főnöknője ellen bünvádi eljárás van folyamatban, amelynek alapján a vármegye pénzbeli kártérítést igényel.

Az alispáni jelentés beszámol az erdélyi menekülteknek a vármegye területén történő ellátásáról is. Ezerint a vármegye területén 10.068 erdélyi menekült nyert elhelyezést, akiknek ellátásáról részben a kormány, részben a társadalom gondoskodik. A kormány eddig 540.000 koronát küldött segély címén, amelyből a mai napig 352.000 korona került kiosztás alá. Ehhez hozzá számítódik az Est gyűjtése folyamán beérkezett adományokból a vármegye részére juttatott 20.000 korona, amely a vármegye területén elhelyezett menekülteknek viszonylagos arányban elosztott.

Az alispáni jelentés kapcsán Baross Ferenc dr. főispán kijelenti, hogy társadalmi adakozás útján eddig 19.578 korona folyt be, amelyből 5486 koronát ruhasegély címén osztottak ki a vármegye területén elhelyezett menekülteknek. A menekültek ellátását illetőleg súlyos probléma előtt áll a vármegye a ruházat és legfőképpen a cipők beszerzését illetőleg. Ebben a kérdésben a vármegye főispánja előterjesztést intézett a belügyminiszterhez és a vármegye területén elhelyezett menekültek részére 1400 pár cipő küldését igényli. A közigazgatási bizottságnak ugyancsak jelenti a vármegye főispánja, hogy a Hunyadvármegyéből menekült köztisztviselőket egy belügyminiszteri rendelet alapján, a menekültek elhelyezésének arányában és közigazgatási beosztás szerint helyezte el.

Ugy az alispáni havi jelentés, mint a vármegye főispánjának hozzáadott felszólalását a közigazgatási bizottság tudomásul vette. Kehrer Károly tanfegyvelő tudomására hozta a bizottság, hogy a vármegye területén elhelyezett kőrösszörényvármegyei és hunyadvármegyei menekültek tanköteles gyermekei részére az iskolák és a szükséges népiskolák fellállítása már megtörtént és azoknak tanítása már meg-

kezdődött. A polgári iskolák látogatására utalt fiú és leánygyermekek, hozzátartozóikkal egyetemben Ujszentannán telepítették le, hogy az ott már meglevő polgári fiúiskolával kapcsolatosan, polgári leányiskolában is tanítást nyerhassanak.

Bersos Béla dr. vármegyei főorvos jelenti, hogy Aradvármegye területén az egészségi viszonyok kielégítőek, csupán a menekültek gyermekei körében fordul elő szörványosan a gyomor és bélbetegség, s ennek a gyógykezelésére a vármegye főispánja útján már a menekültek saját járási orvosai rendeltettek ide.

A szokásos havi jelentések után a vármegye alispánja, Dálnoki Nagy Lajos a közigazgatási bizottságnak jelentést tett arról is, hogy a vármegye területén a különböző járási számvevőségi hivatalok nem dolgozhatnak normális mederben, mivel a 10 járás közül 7 járásban hadbavonulás miatt járási számvevő jelenleg egyáltalában nincs s csupán a kisjenői, világosi és aradi járások számvevői fejtenek ki működést és ezek intézik el a többi 7 járás számvevőségi ügyeit is. Ez a jelenlegi viszonyok között, amikor napról-napra hadisegélyek kiosztásáról van szó és így a községek pénzbeli ellenőrzése jóformán lehetetlen, és a 3 helyettesítő-számvevő által teljes pontossággal nem igényelhető. Éppen ezért azt indítványozza, hogy a közigazgatási bizottság olyan értelmű felterjesztést intézzen ugy a belügyminiszterhez, valamint a pénzügyminiszterhez, hogy az evakuálásra rendelt vármegyék számvevői közül legalább hármat-négyet Aradvármegye területére helyettesül rendeljen.

Miután az alispán ebbeli indítványát a közigazgatási bizottság tudomásul vette, Baross Ferenc dr. főispán a közigazgatási bizottság ülését berkesztette.

Nagyhercegnők

és cserkeszek szerelmel.

(Rendszerváltozás Oroszországban.)

— Távirati tudósítás. —

Berlin. A Vossische Zeitung jelenti Stockholmból: A cár főhadiszállásán nem katonai jelentőségű tanácskozások vannak sűrű egymásutánban. A jelenlegi, valamint a volt miniszterek és miniszterjelöltek egymásután jelennek meg a cárnál. Kokovcov állítólag egy rendkívül fontos memorandumot írt a cárnak. Bizonyos, hogy ezeken a tárgyalásokon nem személyváltozásokról van szó, hanem arról, hogy az eddigi orosz kormányrendszer alapjaiban megrendül és ezért rendszerváltozás várható. Sebeco volt bécsi orosz nagykövetet a cár a főhadiszálláson kihallgatáson fogadta. Alítólag nem Giers római nagykövet, hanem Sebeco van kiszemelve a betegsége miatt szabadságra menő Stürmer utódául.

Az Utró Rossij az orosz nagykereskedelem és nagyipar organuma legutóbbi számának egyikében vezetőhelyen a következőket írta: Brussilov generális hadserege bár jelentékeny, de a legkevésbé sem aratott elhatározó döntő győzelmet. Bár e közben Románia is hadbalépett, mi még nagyon távol állunk a döntő győzelmektől s még messzebb az utolsó céltől. A velünk szemben álló hatalmak közül még egyet sem semmisítettünk meg. Mialatt Oroszországban dul a harc az életért, igen a nép egy darab kenyérért harcol s elfelejt emellett minden diésőségről való álmot. Hadsere-

günknek organizációját talán megjavítottuk, de nem az ország organizációját. A lakosság élete mindig nehezebb lesz, mindig többen és többen esengetnek ujságunk hasábjain. Az utcai beszélgetésekből, mindjobban kiesendülnek a következő szavak: „Rossz gazdálkodás“, „Élelmiszer hiány“, „Készlet hiány“, „téli gondok“ és a többi. Mindenütt és mindenfelé csak egy kiáltás hangzik: Drágaság! s mi következik ez után? egy újabb 3 milliárdos kölcsön? a papírpénz állomány újabb megnövekedése. Oroszország nehezen lélezkik és nem kell sok idő már, hogy tökéletesen megfulladjon. Így fest a megjavított hadseregű Oroszország.

Bark pénzügyminiszter megtalálta annak a módját, hogy az Oroszországban uralkodó nagy cukorinségen segítsen. A legutóbbi minisztertanácson azt javasolta, hogy a jelenlegi cukoradót pudonként 80 kopekkel emeljék fel. Ha ez sem segít...?

Bern. A párisi Journál egyik száma pétervári levelet közöl, mely elmondja, hogy Bruszsilov nyári sikerei fölébresztették ugyan a háborúval szemben valóssággal apatikus orosz társadalom érdeklődését, de az ismét ellanyhult. Az élvezet kergetése lett az ur a szalónokban és a társaságokban. Valóságos kultusza van az asszonynak. Háború courtoisie fejlődött ki, melynek számtalan regénye szövődött eddig is. Ezek körül folyik a sok beszéd és a szalónok intim világitásában ilyenekről suttognak. Az elégtel levegőjü nagyhercegi palotákba friss levegő áramlott és kétségtelen, hogy a szép szőkefejú hercegi hölgyek tulságosan közel hajoltak a daliás tisztekhez, amikor sebüket kötötték. Ekzotikus fajták daliás férfitársaikat sodorta ide a háború s a pétervári hölgyeknek bőven van módjuk válogatni bennük. Csevegni, társalogni még mindig a gárda itthonmaradt lovagjaival szokás, de ha szeretni akarnak, a messze ázsiai hegyek délece fiait választják partnereikül. Emiatt nem egyszer volt már kisebb-nagyobb szenzáció, ami az egész pétervári társaságot foglalkoztatta. Meglőrtént, hogy egy főállamtanácsos felesége elszökött a kurd lovasság egy megtermett legényével s a férj, hogy a botrányt elkerülje, visszahozatta a félvad legényt, mert a felesége nem tud nélküle élni. Egy vezérlő tábornok leánya is viszonyt kezdett egy eserkész katonával. Az apa a főhadiszállásra hozatta a párocskát és a lovagot saját kezével lőtte agyon. A leány azóta már megvigasztalódott egy másik katonával, akinek kieszközölte azt is, hogy Péterváron maradhasson.

Száz és száz hasonló történet forog a pétervári társaságban. Az emberek már semmin sem csodálkoznak. A mohó étvágy átszivódott az alsó rétegekbe is. A papok ostorozzák ugyan a bűnöket, de a nép leánya rájött arra, hogy a kaukázusi katonák sokkal szebben prédikál, mint a kalu yer. A hatóság szigorúan bünteti a tettenért szerelmeseket, de a szerelem kultusza annál vadabb tüzzel lobog. Valóságos probléma lett a dologból, amin úgy akartak segíteni, hogy a katonaságtól megvonták az éjszakai kimenőt. Ennek aztán az a következménye, hogy a leányok nappal fogadják szerelmüket.

A mulatóhelyeken a szeszkimérés minden korlátozása dacára vad orgiák folynak. Bőven omlik a gyógyszer, melyet utalvány ellenében adnak a gyógyszerárak és utalvány nélkül a koresmárosok. Csak az a különbség, hogy most méregdrága az ital. A rendőrség megbünteti az utcán talált ittas embert, a vendéglősök tehát egyszerűen lefektetik részeg vendégüket, akit csak másnap engednek haza, ha már nincs több pénzük.

Tíz és fél milliárd az ötödik német hadikölcsön. Berlinből jelentik: A Wolff ügynökség jelenti: Az eddigi jelentések szerint az 5-ik német hadi kölcsönre tizezeröttszázkilencven millió márkát jegyeztek.

Csapataink bevonultak Brassóba.

— Távirati tudósítás. —

Az Aradi Közlöny ma éjszaka rendkívüli kiadásban adta tudtára Arad város közönségének azt a szívünket, lelkünket végtelen örömmel eltöltő szenzációt, amelyet egy ország lesett és várt minden idegszálának remegése közepette. Este tíz órakor kaptuk meg az örömhírt és siettünk azt minél szélesebb körben terjeszteni, hogy osztályosává tegyünk mindenkit annak a leirhatatlan felemelő érzésnek, amely minden magyar embernek a lelkében annak hallatára keletkezik, hogy

csapataink bevonultak Brassóba.

Tisza István gróf miniszterelnök jelentette ki Erdélyből kapott hivatalos értesítés alapján a munkapártban, hogy Brassó ismét a miénk és a legádázabb és a legaljasabb ellenség pünkösdi királyságának vége van. Brassó visszafoglalásának nagy erkölcsi hatásán kívül tagadhatatlanul óriási stratégiai konzekvenciái is lesznek és a dicsőséges szövetséges csapatok a lángelméjű hadvezetőséggel együtt rövidesen szabaddá fogják tenni az utat, hogy erdélyi testvéreink visszatérhessenek rajta a magyar korona gyöngyének kebelébe, Erdélybe.

Budapest. Tisza István gróf miniszterelnök ma este a munkapártban ki jelentette, hogy Erdélyből hivatalos értesítést kapott, amely szerint csapataink bevonultak Brassóba.

Budapest. Illetékes helyről arról értesülünk, hogy Brassóba csapataink délután vonultak be. A város a rövid román uralom alatt esekély károkat szenvedett. A lakosság csapatainkat kitörő örömmel üdvözölte. A város lobogódiszben áll, mindenütt kitűzték a magyar, a német és az osztrák zászlókat.

Bécs. A szövetséges német, magyar és osztrák csapatok Brassó alatt állanak. Megbízható jelentések szerint az oláhok Erdély kiűritésére kényszerültek. A megvert oláh seregek Brassó irányába menekülnek. Megmozdult a szövetségesek erdélyi keleti harcfrontja is és a székelyföldön diadalmasan halad előre offenzívánk. A görgényi havasokban, valamint Parajdától keletre és a Nagyküklő hajlásában visszavonulóban vannak az oláhok. Seregeink mindenütt nyomában vannak a megvert ellenségnek. Szövetséges seregek előcsapatai Brassó és Székelyudvarhely elé érkeztek.

Budapest. Megbízható forrásból jelentik, hogy az oláhok Persányi hegyen történt megsemmisítő vereségük után Brassó felé menekültek. Erdélyesen üldöző előcsapataink ma reggelre már Brassó elé érkeztek.

Magdeburg. A Novoje Vremja jelenti Bukarestből: Az oláhok Brassóban feloszlatták a polgári hivatalokat, mert az oláh katonai hatóságok szabad kezet akarnak maguknak biztontalan katonai intézkedések körül.

Zürich. A milánói lapok azt jelentik Bukarestből, hogy a bukaresti lapok előkészítették a közvéleményt, az Erdélyben megszállott területek kiűritésére.

Rotterdam. Georgescu oláh tábornok, az oláh hadvezetőség megbízottja lesz az angol főhadiszálláson. Az őt megkérdező újságíróknak azt jelentette ki, hogy sajnálja, de a katonai helyzetről nem nyilatkozhatik, de meg kell jegyeznie, hogy Romániának soha sem volt szándékában, hogy egyszerre harcoljon két fronton, mint ahogy arra most jelenleg kényszerül.

Bukarest. A hadügyminiszter elrendelte, hogy a tizenhat és a tizenhét éves népfelkelők besoroztatva azonnal csapatokba osztásznak be.

Gyalogságunk ebben a gyilkos tűzben rohan előre féltelmet nem ismerve és szorongó szívvel, mélyen megrendülve látjuk, hogy a köcsök csapatok gránátok robbanása következtében mint repülőek levegőbe egész csapatrészek. Különösen nagy volt csapatainkban a pusztulás Cléry közelében és Morvalnál. A két szembenálló frontot sűrű füstfelhő takarja el, amelyet csak az explodáló gránátok villám sugarai hasítanak meg.

LEGUJABB.

Erkezett reggel 3 órakor.

Delegációk összehívását követeli az urakháza.

Bécs. Az urakháza három csoportjának tagjai október 6-án egyidejűleg gyűléseket tartottak. A látogatott gyűléseken egyhangulag a következő határozatot hozták: Az általános helyzet megkívánja a parlament testületek közreműködését. Sürgős szükségesség a külpolitika és bizonyos belpolitikai kérdések, különösen az élelmezés kérdésének megvitatása. Egyengetnünk kell az ügyek parlamenti tárgyalását és szükséges, hogy előfeltételeket teremtsünk, amelyek a tárgyalások sikeres lefolyását bizto-

sítják. Elengedhetetlen, hogy a delegációk haladéktalanul összeüljenek, amelyeknek egybehívása sürgős szükséglet, mert csak ezek által lehet a monarchia közös ügyeinek tárgyalását a kiegyezési törvényekben meghatározott formában fenntartani és gyakorolni. A gyűlések felhatalmazták elnökségeiket, hogy ily értelemben tegyenek megfelelő lépéseket a kormánynál. A határozatot ma délután Stürgkh miniszterelnök tudomására hozták.

Válik, mert amputálták a férjét.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A háborus élet egy hosszú fekete fonálra a különös és ritka történetek százait fűzi fel. Csodálatosan égő szívek, romlott lelkek pompáznak e gyűjteményben, melynek látásakor hol örülünk, hol szégyenkezünk. Az a történet, amelyet itt elbeszélünk — a szégyenletes történetek közé tartozik s a hőse: — asszony! fiatal, szép, romlott lelkű és gonosz.

Egy nagy klientélajú neves aradi ügyvédhez, ki pereiről a nagy intelligenciájáról ép annyira nevezetes, miat nemes emberi szívről s az életről vallott korrekt felfogásáról, ma délelőtt egy feltűnően elegáns, fiatal asszony állított be. Fátyolát könnyű kézmozdulattal hátravetve, mosolyogva fordult az ügyvédhez:

— A legjobb fiskálishoz jöttem, mert nehéz ügyben járok: válni akarok az uramtól.

Az ügyvéd keserényesen mosolygott:

— Ez talán nem is olyan nehéz ügy. Ha kellő okai vannak a váláshoz, nem fog nehezen menni.

A fiatal asszony beszélni kezdett, de alig mondott pár szót: az ügyvéd indulatosan ugrott fel s eltörzült arccal kiáltotta:

— Takarodjék ki innen! A lelkiromlásnak ezt a perét én el nem fogadom és nem fogadja el egyetlen becsületes magyar ügyvéd sem. Hát magyar nő ön? S asszony-e egyáltalán, vagy egy asszonyi bőrből öltözött szörnyszeg? Takarodjék innen.

Lángvörös arccal futott ki az asszony az irodából a folyosóra, ahol már többen vártak az ügyvéd kliensei közül s akik tanúi voltak a kínos jelenetnek, amely ebben az irodában nem igen szokott előfordulni. Mint akit korbáccsal vernek meg, futott az udvaron át az utcára az elegáns dáma, ahol egy magánfogat dagadó páraai közé vetve selyemruhás testét, sietve adott utasítást a kocsisnak a gyors hajtásra.

Az Aradi Közlöny munkatársa tanuja volt e szokatlan és izgatott távozásnak s megtudandó ennek okát, azonnal fölkerest az ügyvéd irodájába. A fiskális még akkor is remegett a felindulástól.

— Hígyje meg, — szolt munkatársunkhoz — nem emlékszem, hogy emberi rosszaság valaha annyira kibozott volna a sodromból. Pedig hosszú praxisomban sok gonozsággal találkoztam. Védtem gyilkosokat, tolvajokat, ke-restem az erkölcsi rugókat s ha nem is talál-tam meg ezeket, megtudtam nyugtatni magamat. Morális kifogásaimat hivatásom kötelességeivel csitítottam el. De ez a mai eset — megrendített. Az asszonyi rosszaságnak olyan típusával találkoztam, aminővel még soha.

— Sziveskedjék elmondani az esetet.

— Tudja ki ez az asszony? Egyik szomszédos helység leggazdagabb családjából származik. Három évvel ezelőtt ment férjhez — szerelemből, noha az anyagi ügyek is rendben voltak mind a két részen. A pár hónapos házassokra ráköszöntött a háború. El kellett válniok egymástól. Az asszony sirt, jajgatott — nem akarta elengedni az urát a haretérre. Féltek, hogy megőrül bánatában. S most? Nem kellett több idő, mint két esztendő, hogy a nagy szerelemnek vége legyen. Hát jó! A szerelemnek vége lehet, de a becsületnek nem. Az asszony mindaddig irt az urának, amíg a haretéren volt. Midőn azonban megtudta, hogy megsebesült, nem törődött többé

Négyezer ágyu párba.

— Távirati tudósítás. —

Hága. A Daily News haditudósítója jelenti a sommai frontról: A legsúlyosabb harcokat azok az angol csapatok állították ki, amelyek a legszélsebb balábrányon foglaltak helyet. Teljesen ki voltak téve az ellenség leghevesebb tü-zének. Amikor rohamtámadás közben az első hullámok már túl voltak a német árkokon, az ellenség földalatti állásából meglepetésszerűen félelmetes gépfegyvertűzzel árasztotta el előretörő sorainkat.

A németek talán legszilárdabban Guedecourt falut erősítették meg és épen ezért az angolok szörnyű veszteséget szenvedtek a köz-ségért vívott harcban, különösen a Leicester-erred, amelynek elkeseredett küzdelem után sikerült bonyolulnia az ellenség vonalaiba.

Arról a félelmetes tüzéségi párbaíró, amely a két ellenfél között szakadatlanul folyik, alig lehet megközelítő leírást adni. A németek az angol front ellen körülbelül ezer ágyut irányítanak és körülbelül ugyanannyit a franciákkal szemben. Nekünk és szövetségesünknek legalább négyezer ágyu áll harcban, úgy, hogy egyidőben négyezer ágyu dör-gése reszketteti meg a levegőt. Ejjel és nappal okádják a tüzet ezek az acélszörnyetségek, oly pokoli koncertben, amelyből már nem lehet megkülönböztetni az egyes útegek menydörgő szavát. Amikor mi roham után megszüntetjük a szalvét, akkor odaát annál vadabb tüzelés kezdődik.

vele. A szerencsétlen férjet először Bécsben ápolták, majd leküldték Aradra az itteni Zander-intézetbe. A helybeli kezelő orvosok tudták az asszonnyal, hogy a férje itt van, de az meg sem látogatta. Midőn pedig megtudta, hogy a férjét amputálták, a kórház egyik orvosának, kit még leánykorából ismert, kijelentette, hogy — *mióta béna lett a férje: — undorodik tőle s elválk, mert fiatal életét nem kéri egy nyomorékhoz!*

Hiszen, ha nem volnának mindketten vagyonosak, ha szükség volna a férfi munkáere-

jére az élet eltartása céljából még csak megérteném az asszony logikáját, de így csak feneketlen rosszasságát látom; hogy azt az embert, aki a hazájáért, családjáért, azokért szenvedett, akiket szeret — eldob magától s épen akkor, amidőn az asszonyi szív szerető gyöngédségét és ápolását szomjazza. Mint a hernyó bujt ki a rosszasság e szép fiatal asszony rózsaszín szájából s nem tudtam uralkodni magamon, kikergettem:

— Takarodjék!

György angol király megfenyegeti Görögországot.

— Távirati tudósítás. —

Szofia. A görög határról jelentik: György angol király Konstantin görög királyhoz egy táviratot intézett, melyben felszólítja az entente jegyzék kívánságainak teljesítésére, hangoztatva, hogy már eddig is csak nehezen tarthatta a szövetségeseket Görögország felől jó véleményben, de hogyha a király vonakodnék Görögország érdekeit felismerve csapataival az ententehez csatlakozni, akkor kényszerülne eddigi tanusított jóindulatától eltekinteni.

Athén. Venizelosz kijelentette az újságíróknak, hogy álláspontja előbb-utóbb diadalmaskodni fog Görögországban. Fájlalná azonban, ha az entente hatalmak a görög nemzeti politika érvényesülése érdekében kénytelenek lennének előbb Pireust bombázn.

Frankfurt. A Frankfurter Zeitung Konstantinápolyból arról értesül, hogy az odaérkezett athéni jelentések szerint a fővárosban a helyzet nyugodt. Az ententének nem sikerült még hallatlan nagy összegekkel sem megvesztegetni Görögország városait, amelyet pénzzel akartak a háborúra megnyerni. A hadsereg hajlandó ugyan Bulgária ellen harcolni, de nem akarnak a királytól elszakadni. Konduirotusról azt jelentik, hogy csak féltett hiúságból pártolt Venizeloszhoz a balkán háboru után ugyanis, mikor diadalmenetet tartottak és Athénbe bevonultak, Konduirotus tábornok kocsiját negyediknek helyezték el és azóta ádázán gyűlöli Duzmanisz tábornokot. Venizeloszhoz csatlakozva mindent elkövetett, hogy bosszuvágyát kielégítse. Az athéni sürgönyök révén megállapítják, hogy október közepén Görögország még is kényszerül az ententehez csatlakozni.

Páris. A sajtó athéni sürgönyei szerint az entente-követek tanácskozásait feszült figyelemmel kísérik. Allítólag az entente-követek azt követelik, hogy az új kabinetben a többséget a venizelisták alkossák. A miniszterelnök feltétlenül venizeloszpárti legyen.

Páris. Athénből jelentik: Venizelosz a napokban Krétából Mitilénébe utazik.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: Kavallai 4. görög hadtest elszállítása befejeződött. Kavallában teljes rend és nyugalom van. A görög helyőrség és a rendőrség eltávoztával bolgár patrollak tartják fenn a rendet. A görög és a bolgár hatóságok között tárgyalások vannak folyamatban a közbiztonság és a közgazgatás kérdéseit illetően.

Genf. Az Havas-ügynökség jelenti Kaneából: Az ideiglenes kormány felszólította a csendőrséget, hogy álljon szolgálatára. A csendőrség a felszólításnak engedelmeskedett. Egyiptomból kétszáz görög kolónia üdvözölte Venizeloszt. Számos szigete meghódolt Venizelosznak.

Luganó. A Corriere de la Serra jelenti: Rómában tegnap 3 óráig tartó minisztertanács volt. Arlotta és Nova miniszterek jelentést tettek az Angliával és Franciaországgal kötött gazdasági szerződés végrehajtásáról, Sonnino az epiruszi katonai akció nemzetközi jelentőségét, továbbá a görögországi helyzetet és ezzel kapcsolatos politikai és katonai teendőket ismertette. Az olasz lapok elégtétellel emelik ki Itália északepiruszi sikeres hadműveleteit.

IRODALOM ES MŰVESZET.

Színházi műsor:

Vasárnap délután fél 3 órakor mérsékelt helyárrakkal: *Ripp-Ripp* operett; este 8 órakor rendez helyárrakkal: *Marci*, ujdonság, először.

Hétfőn: *Marci*, másodszer.

Kedden: *Az egér*, vigjáték.

Szerdán: *3 a kis lány*, bemutató.

Csütörtökön: *3 kis lány*.

Pénteken: *3 a kis lány*.

Szombaton: *3 a kis lány*.

A *Marci* kitűnő bohózatos operett ujdonságnak holnap lesz a bemutatója. Sok eleven tarkaság, szép zene és táncszámok élénkítik az ujdonságot. A kitűnő operettet hétfőn megismétli a társulat. Délután 3 és fél órakor mérsékelt helyárrakkal *Ripp-Ripp* nagy operett van műsoron. „*3 a kis lány*” legújabb sláger-operett, a mely a Vígyszínház műsorán eddig szerepelt, oly siker, amely elhomályosít minden mást. Amióta Budapesten bemutatták, azóta estéről-estére táblás ház előtt adják a „*3 a kis lány*”-t, amelynek aradi bemutatója iránt már is a legnagyobb érdeklődés mutatkozik, úgy hogy nálunk is lelkes fogadtatásra számíthat a darab. A Schubert gyönyörű zenéje, a librettó kedves Biedermeyer hangulata időszerűbb, mint valaha. És a nagy siker reményének megfelelően folynak az előkészületek. A „*3 a kis lány*” sorozatos előadásai a jövő héten kezdődnek kettős szereposztással, a melyben a két első előadásban Médikét Horváth Mici, azután két estén Váradi Margit játssza, és ismét két estén felváltva.

* Az Aradi Élet legújabb száma ma jelent meg változatos, élénk tartalommal. A címlapon Urbán Péter báró és fia láthatók, akik mindketten önként jelentkeztek katonai szolgálatra. Hauser Henrik honvédezerednek és Szabó Béla huszárkapitánynak, a magas kitüntetésben részesült aradi tiszteknek fényképeit is ott látjuk a csinos kiállítású revüben, amely Dóry Tusinak, az aradi színház új szubrettjének is közli a fényképét. Mohos Agoston és Franyó Zoltán hangulatos költeményekkel szerepelnek az Aradi Élet legújabb számában, amely érdekes közleményeket, színházi apróságokat, a színház és a mozik egész heti műsorát, színlapjait és a szindarabok rövid leírását is tartalmazza. A Bruckner Lajos szerkesztésében megjelenő művészeti hetilap kapható minden trafikban és könyvkereskedésben. Egyes szám ára 30 fillér. Előfizetési ára negyedévre 3 korona.

* Anyos Viola festőművésznő kezdőknek és haladóknak akadémiai módszer szerint festőórákat ad — a mai viszonyokra való tekintettel — mérsékelt díjazás mellett. Kálvin János-utca 9. I. em. Található délelőtt 10—12. között.

* Akik csak egyszer szeretnek. (Bemutató az Apollóban.) Még alig csendesülnek el az Apollóban annak a csodásan egyszerű filmnek, a „Municiókirály”-nak igazán nagyhatalást keltett sikerei s már új, pompás slágert mutat be a színház. Az Apolló hétfői műsorán szerepel az „Akik csak egyszer szeretnek”, nagyszabású szerelmi dráma. A modern filmtechnika minden megragadó eszközzel megalkotott dráma nem a sablonos szerelmi história, új egyszerű történetet érzéket meg a vásznon az „Akik csak egyszer szeretnek”. A hétfői műsoron a nagyszabású szerelmi történeten kívül egy pompás, kacagtató bohózatot és Salvator főhercegről szóló aktuális képet mutat be az Apolló.

* A municiókirályt, ezt a nagystílusú filmet, amely az amerikai jankee dolláréhségét érzékíti meg megható színekkel, vasárnap kerül utoljára színi az Apollóban

* Két sláger vasárnap az Erzsébet-mozgósínházban. Az egyik címe „Ha a vége jó, minden jó”, egy igazán amerikai humorral megirt rendkívül szellemes, könyekig kacagtató vigjáték. A másik sláger címe „A védő ügyvéd”, egy igen megható társadalmi dráma. John nagyon szereti menyasszonyát, Elisabetet, de ez nem őt, hanem Carlos színészt szereti, akivel meg is szokik. John mindenütt keresi Elisabetet, míg végre egy nagy város vendéglőjében Carlossal együtt megtalálja. Carlos ittas állapotban egy székkel a pincéért megöli, amiért lecsukják. Elisabet kéri Johnt, mentse meg Carlest, ez megígéri, ha szüleihez visszatér. Carlos ismét kiszabadul, de Elisabet nem tartja be szavát, hanem ismét visszatér hozzá. Carlos azonban nagyon durván bánik vele, s a sok szenvedéstől összeesik. John nyomon követi, s visszaviszi őt szüleihez. Végre belátja Elisabet, hogy John érdemes szerelmére és a felesége lesz. Legközelebb: *Dr. Gal-el Hama*.

Szebenmegye visszaköltözik.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Majdnem másfél hónapi gyötrelm után, a melyet enyhített ugyan az a nemes vendégszeretet, amellyel Aradon és Zomborban fogadták a szebenieket, végre hazatérhet Szebenvármegye tisztviselői kara Nagyszebenbe. Győzedelmes csapataink megtisztították az ellenségtől az ősi „Hermanstadt”-ot, amelyet augusztus végén futva kellett elhagyniok. Szebenmegye eleinte Aradon, majd Zomborban rendezkedett be. A hivatalos adminisztráció otthont kapott a vármegye táján, a vármegye pénztárának egy bank adott helyiséget, a lakosság pedig elhelyezkedett a bácskai nép között, akik igazán úgy fogadták őket, mintha testvéreik lennének, befogadták a szegény földönfutókat házaikba, megosztották velük falataikat és mindennel igyekeztek helyzetükön segítségükre lenni, hogy szomorú menekülésükre ne is gondoljanak.

A szeretet dacára, amellyel a szebeniek találkoztak, aggódva és reménykedve figyelték a hazájukba történő hadműveleteket, várták, hogy mikor következik már el az az idő, mikor vissza térhetnek. Ez előbb bekövetkezett, mint maguk is gondolták. Katonáink Nagyszebennél fényes diadalt arattak a románokon, megtisztították egész Szebenmegyét az ellenségtől és így már semmi sem állja útját annak, hogy a szebeniek vissza menjenek hazájukba.

Fabritius szebeni alispán napok óta Szászsebesen van már. Tegnap onnan távirati rendeletet küldött, hogy a vármegye tisztikara utazzék utána. Szászsebesen gyülekeznek össze a szebeni tisztviselők s-onnan vonulnak be együtt Nagyszebenbe.

A távirat vétele után nyomban megkezdődött a bucsuzkodás és a esomagolás. A vármegye pénztárát három hatalmas bőröndbe csomagolta Mangesius pénztáros, a levéltárat okiratokat is viszik magukkal s ma délelőtt utnak indultak hazafelé a szebeniek.

Aradi főhadnagyból oláh tábornok.

(Orsovát védő magyar tiszt az első határharcokról.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az Aradi Közlöny több ízben és több alkalommal számolt be már az oláh betörésről s azokról az állapotokról, amelyekbe az oláh betörés érintette vármegyék jutottak. A legkülönbözőbb tudósításokban világította meg a mai erdélyi helyzetet, amelynek kapcsán talán nem lesz érdektelen, hogy papírra kerüljön szubjektíve az a tény is, amely a szomszédos Oláhországot a háborúra vezette.

Az Aradi Közlöny munkatársának ugyanis módjában volt egy monarchiabeli tiszttel beszélgetést folytatni, aki az oláh háborút megelőzőleg már hetekkel, a határon tartózkodott üteggel, s az ő naplójának feljegyzéseinek szavait idézzük, amikor a következőket írjuk:

— Ütegemet — mondja a tüzérfőhadnagy — ez év júliusában rendelték le a bukovinai harctérről Orsovára, ahol az állandó megfigyelő szolgálat mellett, mint határőrző tartalék szerepeltünk. Megfigyeléseim alapján kijelenthetem, hogy a határ, hadvezetőségünk bölcs előrelátása következtében már jó előre a legszükségesebb védelmi vonalakkal el volt látva, s dróttakadályok, előre kiépített fedezékek már előre mind befogadásra várták katonáinkat.

— Mi katonák, mélyen megvoltunk győződve arról, hogy az oláh hadüzenetnek előbb, vagy utóbb be kell közvetkeznie, csupán az időpontot illetőleg voltunk tájékozatlanok. Épen ezért — a magam szempontjából — különösképen hatott, amikor augusztus 27-ének éjszakáján, amikor legnyugodtabb és legpihenőbb álmodat aludtam, szolgálati uton jelentették, hogy az oláh hadüzenet megtörtént. Tekintettel arra a körülményre, hogy a vonal eme szakaszán nemcsak a tüzérségi biztosítást szolgáltam, hanem egyben a gyalogság felett is rendelkeztem, járőröket küldöttem ki, megbizonyulásul annak, hogy történt-e az állítólagos hadüzenet folytán valamelyes előretörés az oláhok részéről. Ez alkalommal semmi néven nevezendő ellenséges szándékot, avagy ellenséges mozgást az oláh hadsereg részéről járőreink nem észleltek s magam is eszerint tettem meg hivatalos jelentésemet.

— Talán két nap mulott el, amikor mintegy észrevétlenül az ütegem részére kirendelt állomáshelyre ellenséges ágyúnak a tüze csapott be, amely magamat is gyors felvonulásra készítetett s ekkor indult meg az a véráldozattal teli ellentállás, amelyet a Hófer-jelentések az orsovai diadalmas ellenállásként jelentettek meg az újságolvasók és a nagyközönség számára.

— Az első ágyulövést, amelyet mi tüzerek talán csak iránylövésnek szoktunk nevezni, nyomon követte az oláh gránátok rettenetes áradata, amely hat nap és hat éjszakán keresztül ugyszólván teljes folytonossággal és megpihenés nélkül zúdította a halálözönét sorainkra. Ez mutatta azt, hogy az oláhok nem kis erővel igyekeznek át lépni azt a határt, amelyet hadvezetőségünk már jó előre kiszemelt és kiépített.

— Az ellenünk felvonuló oláh csapatok vezető tábornoka, amint az elfogott oláh foglyoktól tudomásunkra került — és mint az Aradi Közlöny már megírta — Dragalina tábornok volt, aki nexusban állt az aradiakkal, mert hiszen az oláh tábornok ur magyar hadseregbeli tiszt volt valamikor s maga is egy határőrvidéki oláh családból származik, a temesvári hadapródiskolát végezte s mint onnan kikerült tiszt

jelölt a debreceni híres 39-esek ezredébe, majd onnan mint főhadnagy az aradi 33-asok ezredébe került.

— Dragalina főhadnagy ur — ma vezénylő tábornok az oláh hadseregben — dicsőtelenül fejezte be a monarchia armádiájában megkezdett pályáját, mert mint századparancsnok a századkasszának egyéni kezelése miatt feljebbvalói vizsgálati eljárását hívta ki maga ellen. Dragalina főhadnagy ur — a tábornok az oláh hadseregben — nem várta be a hivatalos feljelentést, hanem egyszerűen és a legközönségesebb módon dezertált és az oláh hadseregnek ajánlotta fel szolgálatait.

— Most újra felbukkan. Generális és ő volt az első, aki Orsovánál hadsereget vezetett azok ellen, akik valamikor neki kenyeret és megbeesülést juttattak. És ennek az elmondásánál tartozom azzal a megjegyzéssel, hogy a sors iróniája néha van olyan kegyetlen, hogy az ellene küzdő magyar bakák kezei közé juthat a sikkasztó tábornok ur s lehet, hogy a bakák közül előlép egy öreg fia, aki a dommul generáltól követelheti a zsoldját, amelyet még valamikor a főhadnagy ur Dragalina kért kölcsön a századkasszától...

— Az Orsovánál lejjebb fekvő határőrállást becsületesen és a kapott parancs szerint teljesítettük valamennyien, s a hadvezetőség egyenes iniciatívájára történt, hogy állásainkat hátrább vittük, olyan helyzetbe, amelyből — mint azóta Hófer hivatalos jelentéseiből kiderül — dicső módon, körültekintően, számításszerűen történt az előnyomult oláhoknak legrettenetesebb visszaveretése.

Eddig szól a tüzérfőhadnagy feljegyzése, a melyet eljuttatott az Aradi Közlöny szerkesztőségének. Néhány sebtében feljegyzett momentum csupán, amely azonban mélyen bevilágít abba a támadásba, amelyet a történelem oláh árulásnak s a legkegyetlenebb s a legaljasabb elárulásnak fog hirdetni és elnevezni.

Erdeklődés az ötödik magyar hadikölcsön iránt. Még nem kezdtek meg pénzügyeink a hadikölcsönt megelőző akvizíciós tevékenységet, még nem jelentek meg a hivatalos prospektusokat megelőző körlevelek, máris élénk érdeklődés észlelhető — nem az intézetek, hanem a nagy közönség körében — az újabb hadikölcsön, az ötödik magyar hadikölcsön iránt. Néhány hét óta betétek és pedig milliós összegek, érkeznek a nagybankokhoz Budapestre, főleg a vidéki fiókok és kommanditok útján, amelyek tulajdonosai megelégszenek csekély kamatozással is, de a betét elhelyezésekor megjegyzik, hogy a betét hadikölcsön céljait szolgálja. A vidéki pénzügyektől is igen nagy tételek érkeznek. Megemlítjük, hogy több bankkörtől halljuk, hogy a semleges külföldről, különösen az északi államokból, állandóan érdeklődnek a hadikölcsön kibocsátása iránt. Az északi bankok kamattételei jelenleg igen csekélyek — folyó számlán a három százalékos sehol sem haladják meg és így a valutáris viszonyok miatt is kedvező, kitünően kamatozó állampapír nagy kelendőségnek örvend. A régi hadikölcsönökben is van élénk üzlet a tőzsdén, azonban inkább Németország és Ausztria részére, míg a mi közönségünk, sok esetben hiúságból is, az új kölcsön jegyzésében kíván részt venni.

Aradi alakok háborus garázdálkodása.

(Három érdekes eset.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Minden megjegyzés nélkül három érdekes aradi esetet írunk meg alább; három esetet, a melyből kiindul a háborus garázdálkodás minden erkölcsé, illetve erkölcselensége.

Mócz Péter, Weitzer János-utcai cipésmesternél két pár cipőt akart megtaláltatni Török Endre aradi honvédőrmester. A talpaláshoz való anyagot az őrmester adta. A cipésmester a két talpalási munkáért 54 koronát követelt. Feljelentés alapján a rendőrbíróság eljárást indított a bőzsebi cipész ellen és szakvéleményt kért az aradi kereskedelmi- és iparkamarától. A kamara szakértők meghallgatása után ama véleményét nyilvánította, hogy az iparos egy pár cipő megtalálási munkájáért 9 korona 50 fillért kérhet. A kamara azt is megállapította, hogy egy-egy cipésmesternél egy pár cipő elkészítése, ha a megrendelőtől kapja a hozzávalót, 13 korona 50 fillérbe kerül. Ha azonban a mester adja a bőrt, akkor a kamara szerint — amennyiben a bőrt maximális áron tudja beszerezni — egy pár férficipőért 35 korona 48 fillért, egy pár női cipőért pedig 34 korona 88 fillért számíthat fel.

Erre a rendőrbíróság Mócz Pétert 100 korona pénzbüntetésre ítélte az 5600. számú miniszteri rendelet alapján, amely tudvalevőleg az elsőrendű szükségleti cikkek és szolgáltatások túl magas árát tilalmazza. Felebbezés folytán Arad város tanácsa is foglalkozott, az ügyet és jóváhagyta a kihágási bíróság ítéletét. Az ügy felkerült a belügyminiszterhez és a miniszter jóváhagyva küldte vissza Aradra ezt az ítéletet.

A második eset a következő: Az egyik aradi katonai hatóság az új osztrák és magyar közös cimert megakartá festetni 4 példányban. Árajánlatot kért az egyik aradi cimpfestőtől és az darabonként 100 koronát kért a munkáért. A katonai hatóság annyira felháborodott ezektől a vakmerőségen, hogy az árajánlatot feljelentés kíséretében áttette az aradi rendőrbírósághoz, amely megindította az eljárást és szakértők véleményét kérte ki, hogy megnyit szabad kérni ilyen munkáért? A szakvélemény úgy szólt, hogy egy-egy cimert megfestése egy napi munkát igényel és legfeljebb 5 korona ára festék kell hozzá. Így tehát bő számítással sem szabad többet kérni az iparosnak 30 koronánál. Az aradi cimpfestő tehát — csak 70 koronával kért többet, mint szabad lett volna.

A harmadik eset a már sokszor szerepelt aradi Hungária kávéházban játszódott le. Ez a kávéház tudvalevőleg arról is nevezetes, hogy a nyereségeit nem spórolósan szokta megszabni. A kávéháztulajdonosoknak, mint ismeretes, a biliárd asztalok évenként igen nagy jövedelmet hajtanak, mert ezt a játékszenvedélyt szerfölött megadóztatják a kávéások. A tekeasztal használati díja este, villanyfény mellett, 50 százalékkal magasabb, mint nappal. A Hungária kávéházban délutánonként igen előkelő állású férfiak szoktak a biliárd asztal mellett elszórakozni. Néhány nappal ezelőtt meglepetve konstataáltak, hogy a karamboljáték használati árát jelző táblácskán már délután az esti árak szerepeltek. A társaság egyik tagja gyantlanul szólt a pincérnek:

— Igazítsa meg azt a táblát, mert véletlenségből az esti árat felejtették rajta.

A pincér azonban a világ legtermészetesebb hangján így válaszolt:

— Nem tévedés, az kérem. A főnök ur elrendelte, hogy ezután nappal is az esti árat kell felszámítani, mert új posztót tette a biliárdasztalra.

Az előkelő társaság annyira felháborodott e kapzsiság felett, hogy otthagyták a tükrös-márványos tanyát és nem szándékozik többet oda visszatérni. Mindenesetre ez a legjobb módszer a vakmerőség letörése ellen: bojkottálni kell a kapzsi embereket.

Még tizennyolc hónap kell a német front áttörésére.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Rosendaal. Az entente reményei a Somme offenzíva eredményéről igen megcsökkenetek. A tiepvali harcokból visszatért francia ezredes kijelentette, hogy Franciaország a végső győzelemtől nagyon eltávolodott és senki sem tudhatja, mikor és hogyan fejeződik be a borzalmas küzdelem. Azt már mindenki belátta, hogy a német front megrendíthetetlenül áll, talán kissé gyengébben, mint júliusban, de a német frontvonal áttörése, vagy átkarolása nem egyéb, mint álomkép. A legutóbbi harcok legjobban kimutatják, hogy végecéltől mennyire eltávolodtunk. A német front borzalmas ellentálló erővel bír és noha minden erőnkől lövöttük, veszteségeinket ezzel nem csökkenthetjük.

Genf. A párisi sajtó kedvezőtlenül ítéli meg a legutóbbi offenzíva eredményeit. Azt hangoztatják, hogy még *legalább 18 hónapi elkeseredett harcra lenne szükség, hogy az ellenségtől megtisztítsák a francia területeket.* A lapok kiemelik, hogy az angol tisztek értéketlenek, míg ezzel szemben az angol katona kiváló.

Berlin. A főhadiszállásról jelentik: Az angolok nehéz kaliberű ágyúkkal lövetik Lillét. Számos franciát megöltek.

Páris. A szenátus hadügyi bizottsága a parlament által elfogadott ama kormányjavas-

latot hogy az összes alkalmatlanokat újból sorozzák, nagy többséggel elvetette.

Hága. Asquit lapja a Daily News azt jelenti, hogy a hadügyminisztérium nem tervezi a védőkötelezettség korhatárának 45 évig való felemelését, mivel a 40 évesek is már testileg legtöbbszörre alkalmatlanok. De legfőképp azért nem, mivel a felmentések megszorításával elegendő új katonára tesznek szert.

Amsterdam. A Brink gőzös kapitánya jelenti: A Muman tengeren öt német tengeralatti tartózkodik, amelyek az Északi tengert egészen a hetvenkettedik fokig teljesen blokádnál tartják. A blokádon egyetlen kereskedelmi jármű sem osonhat át. A norvég hadibiztosítás a tengeralattjárók által az utolsó napokban egy negyed milliónál több kárt szenvedett. A Jegestengeren tizenháromezer bruttó tonna tartalmu norvég hajót súlyosítottak el eddig a tengeralattjárók.

Krisztiania. A norvég admirális jelenti, hogy Archangelskbe hajóznak. Az uton levő hajókat a hajóstársaságok dróttalan távirattal visszarendelték. Ezzel az orosz kikötővárossal való összeköttetés teljesen megszakadt.

Kristiania. Anglia legutóbbi jegyzékét, amelyet a tengeralattjárók ügyében intézett a semlegesekekhez, politikai sakkhúzásnak tartják, mivel az Északi tengeren 29 német tengeralattjáró az angol és az orosz hajóforgalmat veszélyeztetni és lehetetlenné teszi.

Srebernai asszonyok ízenete az oláh királynénak.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Azokról a mérhetetlen gazságokról, amelyeket az oláh hordák visszavonulásuk útján elkövetnek, élénk képet rajzol egy magyar újságíró, aki Dobrudzsát járja be és a bolgár főhadparancsnokság elgedelmével felkeresi azokat a falvakat, ahol az oláhok a középkori kegyetlenségeket felülmúló vérfürdőket rendeztek. Szilisztriából küldött tudósításában egy tiszta bolgár lakosságú falunak Srebernának véres tragédiáját mondja el a következőkben:

— Ez a kis falu Szilisztria és Tutrakán között fekszik, körülbelül az út közepén. Ép olyan, mint a többi kis bolgár falu, amely most mind a pusztulás nyomait mutatja, de az a kis Sreberna a maga 2 utcájával és 4-500 házával, amelyből mindössze talán 5 vagy 6 maradt épen, mégis egészen valami más. Ilyesvalami nem volt sem Oroszországban, sem Szerbiában, Srebernának nincs párja.

— Tutrakán eleste után és Szilisztria elfoglalása előtt itt vonult keresztül a megvert oláh sereg. Az, amelyik Tutrakánból elmenekült de Szilisztriát már nem érthette el. Az oláhok ezen a kis falun töltötték ki, de alaposan, minden bosszújukat. Szeptember 10-én és 11-én tört rá a gyász a községre. Az oláh seregek azt a parancsot adták: *mindent elpusztítani, mindenkit megölni.* Most jönnek csak vissza az erdőkből, moosarakból egyptáras, akik megmaradtak és sirva ülnek koromháégett házuk kapuja előtt. A falu jegyzője oláh volt, mikor a hadüzenet megtörtént, elmenekült. A férfiakat és a fiatalabb embereket már a

háboru első napjaiban elvitték innen. Az asszonyokat és gyermekeket szeptember 10-én és 11-én leölték az oláhok. Popov főhadnagy és Czane hadnagy teljesítenek most katonai szolgálatot, a községben akik a következőket mondják el a bevonulásról:

— A falu lángokban állott, gazdátlan jószág futkosott az utcákon. Kutyák szaglásztak a sárban fekvő holttestek körül és felnyalták a vért. A piactéren a helység közepén 35. férfinak, egy asszonynak és egy gyermeknek a holttestét találtuk. A legtöbbjük meg volt esonkítva. Mindnyáját oláh katonák ölték meg. Katonáim azonnal eltemették a holttesteket és agyonlőtték a kutyákat. Azután, pedig hajtvadászatot rendeztünk a környéken elbujt oláh katonákra, akiket igen tekintélyes számmal fogtunk el. Mikor megtudta a környéken elbujt lakosság, hogy benn vagyunk a faluban, körülbelül 30-40 asszony és néhány gyermek visszajött. Az oláhok a templomba zárták be az asszonyokat, míg a férjeiket kint lemészárolták. Nem is tudom elképzelni magamnak a történeteket. Itt mindenki gyászol. Azok a legszerencsésebbek, akik csak egy-két halottjukat siratják. Van olyan is, aki a férjét, a fiát és két testvérét veszítette el. Mindenki jajgat, ennyi fájdalmat még látni sem lehet. Léveknék kell elmúlnia, míg a falu újra lábra áll, de a mérszárlást azt nem lehet soha többé jóvátenni. Srebernában nem maradt élő ember.

— A falu asszonyai egész nap a piacon tartózkodnak, a földön körbe ülnek, összedugják a fejüket, mint a riadt madarak, s messziről csak fekete keadójúknak körvonalait látni. Egész nap sirnak, zokognak és jajgatnak, s mikor elfáradnak, hangtalan könyvek peregnék le orosájukon. 25 vagy 30 asszony maradt meg

és véghetetlen fájdalmukban és nyomorukban megváltóan szolidárisak ezek a srebernai asszonyok.

Az egyik, kinek csak két fivérét gyilkolták le, a legbátrabb. Még nem veszítette el egészen az esztét, azt kérdezi:

— Tudja-e az oláh királyné, aki olyan nagyon akarta ezt a háborút, hogy mi történt a srebernai asszonyokkal? miért nem jön ide közénk, hogy látna, hogy mit esínálnak az ő katonái, akik az ő háborújában harsognak?...

Hatvannyolc ötszáz ezerből.

— Távirati tudósítás. —

Stockholm. Az angol sajtó felhívást intézett a Londonban lakó orosz zsidósághoz, hogy önkéntesen lépjenek be a most ott alakítandó „orosz zsidó légiókba”. Erről Londonból a következőket írják:

A londoni orosz követség már a tavasszal tudatta az angol kormánnyal, hogy orosz részről örömet látnak, ha az Angliába kivándorolt orosz zsidóságot valami módon háborús szolgálatra kényszeríthetnék. Ez különféleképpen történhetne. Miután a zsidók nagyrésztben még mindig orosz állampolgárok, rövidesen szolgáltatassanak ki Oroszországnak vagy lépjenek be a brit hadseregbe. Tekintettel arra, hogy a legutóbbi 10 év alatt kerek félmillió orosz zsidó vándorolt ki Nagybritanniába az orosz kormánynak ez a kívánsága meglehetősen érthető.

Egy időben úgy látszott, hogy Angliának csakugyan szándéka az, hogy a pogromok kinjaitól menekült orosz zsidóságot egyszerűen visszaküldi Oroszországba. Csakis akkor tért el ettől a szándékától, midőn Londonban lord Rothschild és Montagu gróffal az élén egy orosz-zsidó segítő egyesület keletkezett, amely a hohérkézbe kiszolgáltatandó zsidóság érdekében energikus tiltakozással lépett fel. Csak ekkor határozta el a londoni kormány, hogy az orosz zsidók tömegtelenül eltekint s inkább az orosz-zsidó légió megalkotásának útjára tér.

El mozgalom élére az angol kormány egy bizonyos Schabotinszky nevű orosz zsidót nevezett ki, aki egy évtizeddel ezelőtt honfitársait revolúcióra izgatta, majd ennek felfedezése után eionista lett és később Oroszországból kiutasították. A világháború kitörése alkalmával felfedezte hazafias orosz szívet s London és Páris kormányainak felajánlotta szolgálatait a orosz militarizmus ellen. Később Kopenhágában sötét politikai kémkedésekkel foglalkozott, míg a múlt télen Stockholmába érkezett, hogy az ott nem egészen érthető okokból tartózkodó orosz zsidóságot az ugandai eionizmus számára megayerjé s végül Londonba hajózott, ahol most rendkívül nagy pénzösszegekkel az orosz zsidó légiót bujtatja angol uniformisba. Jól lehet a modern propagandának minden segítő eszközével dolgozik, a többek között 2 folyóiratot is ad ki, mindez ideig mindössze 68 legionáriust tudott toborozni.

Vidéki előfizetőinket

tisztelettel felkérjük, sziveskedjenek szeptember végén lejárt előfizetésüket — a mellékelve volt postautalvány felhasználásával — megújítani, nehogy a lap rendszeres küldése fennakadást szenvedjen.

Neueste Nachrichten.

Der Budapester Generalstabsbericht.

Amtlich wird verlautbart: Budapest, 7. Okt.

Oestlicher Kriegsschauplatz:

Front gegen Rumänien:

Bei Orsova haben unsere Truppen Gelände gewonnen. Südlich von Hätzeg verloren die Rumänen den Grenzberg Sigleu, im Fogaraser Gebirge den Surul. Die den Geisterwald und das Persaner Gebirge durchschreitenden österreichisch-ungarischen und deutschen Kolonnen brachen in der Verfolgung schwache rumänische Widerstände. Auch an der siebenbürgischen Ostfront wurde der Feind an mehreren Punkten geworfen. In Ostgalizien kam es zwischen der Narajowka und der Zlota-Lipa und im Raume südöstlich von Brzezany wieder zu erbitterten Kämpfen. Der Feind erlitt von der Einnahme des vorgeschobenen Grabens abgesehen, wieder einen völligen Misserfolg. Oesterreichisch-ungarische Abteilungen eroberten durch Ueberfall eine am 30. September verloren gegangene Höhe zurück. Weiter nördlich nichts von Belang.

Italienischer Kriegsschauplatz:

Das starke italienische Feuer auf der Karst-hochfläche liess gestern etwas nach. Einzelne Unterabschnitte wurden jedoch zeitweise mit grosser Heftigkeit beschossen. Zu Infanteriekämpfen kam es nicht. An der Flämstalfront standen die Fassaner Alpen die Stellungen im Gebiete der Lusja und die Front nördlich des Pellegriotal bis zur Marmolata unter heftigem Feuer aller Kaliber. Wiederholte Angriffe auf Cardinal-Busa-Alta und Cima di Cece wurden abgewiesen. Nördlich des Pellegriotal setzte nach Steigerung des Feuers abends ein allgemeiner Angriff gegen die Stellungen von der Costabella bis zur Marmolatascharte ein, der bis 10 Uhr abends überall blutig abgewiesen war.

Südöstlicher Kriegsschauplatz:

Bei den k. u. k. Truppen nichts neues. Höfer, Feldmarschalleutnant, der Stellvertreter des Chefs des Generalstabes.

Der Berliner Generalstabsbericht.

(Amtliche Meldung.)

Berlin, 7. Oktober. Grosses Hauptquartier.

Westlicher Kriegsschauplatz:

Heeresgruppe des Kronprinzen Rupprecht von Bayern:

Fortdauer der grossen Artillereschlacht an der Somme. Sie griff auch auf der Front nördlich der Ancre über und verschärfte sich südlich der Somme besonders beiderseits von Vermandovillers. Unser Sperrfeuer hat zwischen Ancre und Sozime feindliche Angriffe fast durchwegs unterbunden und einen zwischen Les-Boufs und Bouchavesnes in erstem Ansatz erledigt. Es kam nur zu kurzem Nahkampf südlich von Saily mit schwachen bis zu unserer Linie vorgedrungenen Abteilungen. Ein auf Front Deniecourt-Vermandovillers-Lihons gegen Abschnitt des General von Kathen antretender französischer Angriff führte bei Vermandovillers zu erbitterten Nahkämpfen. Sie sind zu Gunsten unserer tapferen schlesischen Regimenter entschieden, an deren zähen Widerstand schon während des ganzen Monats Juli, in derselben Gegend alle Anstrengungen der Franzosen gescheitert waren. Im übrigen brachen feindliche Angriffswellen auch hier im Feuer zusammen.

Oestlicher Kriegsschauplatz:

Heeresfront des Generalfeldmarschals Prinzen Leopold von Bayern:

Die Zahl der am 5. Oktober bei Batkov am Szereth gefangenen Russen ist auf über 300 gestiegen. Die gestern morgens beiderseits der Zlota-Lipa fortgesetzten russischen Angriffe wurden wieder blutig abgeschlagen. Eine kleine Vorstellung, südlich von Nieczyszczow wurde aufgegeben. Südlich von Brzezany wurde eine am 30. September vom Gegner besetzte Höhe in Sturm wieder gewonnen.

Heeresfront des Generals der Kavallerie Erzherzog Karl:

Keine Ereignisse von besonderer Bedeutung.

Kriegsschauplatz in Siebenbürgen:

Auf der ganzen Ostfront machten die Verbündeten Truppen Fortschritte. Sie drängten dem, durch den Geisterwald zurückgehenden Gegner, scharf nach. Nachhuten wurden geworfen. Bei Abwehr rumänischer Angriffe beiderseits des Rotenturmpasses wurden 2 Offiziere, 133 Mann gefangen genommen. Südlich von Hätzeg wurde den Rumänen der Grenzberg Sigleu entrissen. Bei Orsova ist wieder Gelände gewonnen.

Balkan-Kriegsschauplatz:

Heeresgruppe des Generalfeldmarschalls Mackensen:

An mehreren Stellen zwischen der Donau und dem Schwarzen Meere griff der Feind an. Er wurde abgewiesen.

Mazedonische Front:

Ausser kleinen vergeblichen Vorstössen brach ein starker feindlicher Angriff westlich der Bahn Monastir-Florina vor den bulgarischen Stellungen zusammen. Dedeagatsch wurde von der See ohne wesentliches Ergebnis beschossen. Ludendorff, erster Generalquartiermeister.

Budapest. Ministerpräsident Graf Stefan Tisza hat heute abends im Club der nationalen Arbeitspartei bekanntgegeben, dass nach amtlicher Meldung vom Kriegsschauplatze unsere Truppen in Brassó (Kronstadt) einmarschierten.

Halálos ítélet egy arculütés miatt.

(Távirati tudósítás.)

Krakó. A Nova Reforma jelenti: Dél-oroszországból erőszakkal elhuronyezzer németet Szibériában, Tomskban, telepítették le.

Az orosz belügyminiszterium 1917-iki költségvetésében hatalmas összegek megjelölése található, melyek a távolfekvő Szibériának különböző helyeire való transzportálás költségeit fogják fedezni. Az orosz esinovnik örölm áldozatainak a számát a miniszter 1917-re „körülbelül 1250 személyre” teszi.

Pahlen Konstantin grófról, akit eddigi méltóságainak elvesztésével büntettek, a következőket jelentik: Pahlen grófot Oroszországban úgy ismerték, mint a legélesebb elméjű jogászt és kormányhivatalnokot, kinek igazságügyi miniszterre való kinevezését egészen biztosra vették. Három fekete foltot fedeztek fel azonban politikai múltján: Először német, származású volt, másodsor az evangélikus egyház elnöke volt, harmadszor nagyon élesen merete megkritizálni az orosz kormány összes igazságügyi rendelkezését. Attól ugyan óvakodtak, hogy a kiváló jogászt a szenátusból eltávolítsák, udvarképes azonban a német ellenes evangélikus gyűlölet, jogtalanságban tobzódó mostani Oroszországban természetesen nem sokáig maradhatott.

Az oroszországi jelenlegi jogszolgáltatásról álljon itt egy kicsiny, de annál karakterisztikusabb eset: Egy narvai bennszülött, akit Waicke-nak hívtak, egy ottani rendőrnek, aki őt az utcán átkozott németnek nevezte, egy hatalmas pofont adott. Waicket e szörnyű bűnért haditörvényszék elé állították, amely nyilvános esendhaborításért három hónapi elzárásra ítélte.

A védő felebbezése folytán ugyanahhoz a haditörvényszékhez utasították a csendhaborító ügyét s most ugyanaz a haditörvényszék kötélt általi halálra ítélte. Russki generális mint parancsnok „megkegyelmezett” a súlyos büntetést szerencsétlennek, aki egy rendőrt pofont mert vágni s 15 évi börtönrre ítélte.

Bukarest súlyos gondjai.

— Távirati tudósítás. —

London. A Daily Mail legutóbbi száma Fyfe Hamilton ismert nevű angol újságírónak Bukarestből keltezt cikkét közli. Jellemző már a cikk címe is: „A romániai átalakulás”. Az angol újságíró természetesen arra törekszik, hogy Románia új háborús életre való ébredését ecsetelje, de tisztán megérzi az ember belőle az igazságot, hogy a könnyelmű német, amely engedte, hogy a négyesszövetség behajszolja a háboruba, tele van súlyos gondokkal a jövője miatt. A cikk érdekesebb részei a következők:

Egészen furesza érzés, ha az ember két esztendő háboru után olyan országba kerül, amely csak most éli a háboru első izalmait. Amikor tegnap a rendőrség tulzsfult előszobájában tartózkodási engedélyemre vártam, mikor este a néptelen utcákat róttam, amikor hiába kutattam autó vagy kocsit után, az volt az érzésem, hogy az 1914. esztendői Párisban, vagyok. Páris, csak úgy mint London és Pétervár, csakhamar hozzátörődött a változott életviszonyokhoz és régi szokásait hamarosan felújította az új keretben. Remélhető, hogy Bukarest is így tesz majd. Sok tekintetben követik a román fővárosban a francia példát, amint általában sűrűn találkozik az ember az igazán kellemes francia modorral. Örömmel tapasztaltam ezt már az orosz határról Bukarestbe való hosszú utazásom során. Vasuti tisztviselők, tisztok, vámhivatalnokok és utitársak, mind-mind szívesen látott vendégnek tekintettek. A tízenyolc óras utat a tömött vasuti kocsi színtel elviselhetetlen lett volna, ha az utitársak nem annyira barátságosak. Békeidőben csak néhány óráig tart az út Jassytól a fővárosba, most csak egyetlen vonat közlekedik naponként a sűrű népeességű vidéken át. Reggel nyolc órától éjjel után félháromig utaztunk s amikor megérkeztünk Bukarestbe, a pályaudvaron nem találtunk alkalmatosságot, amely a szállóba vitt volna. Az egy angol mértföldnyi utat gyalog kellett megtennünk a teljesen sötét városban át. A kocsikat hatósági rendelet tiltja el naplemente után az utcáról, amint hogy külön engedelem nélkül este kilenc óra után senki sem hagyhatja el lakását. Fél nyolcokor belépett a szobába a szobalány, bezárta az ablakot, leeresztette a vasredőnyt, majd betette a belső ablakot is, melyet két papirossal vakítottak meg. A szobából ilymódon nem szűrődhetett az utcára egyetlen fény sugar sem. Nagyon szigorú a levelezés is. A cenzor csak román vagy francia nyelvű leveleket továbbít, angolul hiába ír az ember. Még szigorubb a távirati cenzura, a telefonforgalom pedig egyáltalában szünetel. Kilenc óra körül minden színház, minden mulató és minden kávéház bezár. A legdivatosabb teaszalont, amely arról híres, hogy az angol követség titkára egy alkalommal maga főzte a konyhán a teát, szintén bezárták, nehogy az emberek összejöjjenek, fecsegienek és nyugtalanítsák egymást. Így rövid idő alatt teljesen megváltozott a város és az ország élete. Minden hadirendszerbelyt előre megfogalmaztak, készen voltak a félfrankos bélyegeket is, amelyet a hadbavonultak családjainak segítésére minden számlánál mellékelnek. Ez a készenlét, ez az apró részletekre kiterjedő gondoskodás mutatja a komolyságot, amellyel Románia beleavatkozott a háboruba. A főváros, amely előbb Európa összes városai közül leginkább hajhászta az elvezeteket kész arra, hogy türellemmel elviselje a kényelmetlenségeket s ha kell a szükség is.

Az élet gyors megváltoztatásának igazi magyarázata az, hogy az ország alattomos áru-lását nyomon követte a bűnhődés s a főváros nem érzi magát biztonságban.

LEGUJABB.

Reggel 4 órakor érkezett jelentés.

Görögország nem avatkozik a háboruba.

Zürich. Az entente Görögországtól már nem követeli, hogy a háboruba aktív avatkozzék be, csupán, hogy a szaloniki hadseregének biztonsága érdekében a kormányhatalmat az ententera ruházzák át.

Lugano. A Secolónak jelentik Athénből: Október 5-én az entente követői közös jegyzéket nyújtottak át, amelyben a királyhü tartalékosok ellen követelnek energikus rendszabályokat. Mivel időközben a kormány lemondott, nem tudja, hogy az entente miképpen ítéli meg a helyzetet.

Lugano. A Corriere de la Serának jelentik Szalonikijából: Macedón fronton Monasztirért folyik elkeseredett küzdelem. A németek és bolgárok a Lubin—Cehalenin vonalon a Cerra-

mentén várják az entente haderők támadását. Az entente-csapatok tizenöt kilométerre állanak a várostól, amelynek környező magaslatait a bolgárok leghatalmasabb tüzérséggel szállták meg. A tél siettetti a szövetségesek döntő offenzíváját. A szerbek remélik, hogy rövidesen bevonulhatnak Monasztirba. Az ententevezérkar tartózkodón viselkedik, tudják, hogy a leg súlyosabb harcok következnek el, mert a bolgárok és németek a legnagyobb ellentámadást fejtik ki.

Milano. A Corriere della Sera jelenti Párisból: A Somme fronton szünet következik be. A lap célzásokat tesz arra, hogy a sommi csatában a franciák eddig kilenven divíziót, másfélmillió embert vetettek harcba. Ennek legalább fele harcképtelenné vált.

HIREK.

Dunai flotillánk a rahovói ütközetben.

— Távirati tudósítás. —

Budapest. A sajtószállásról jelentik: Dunai flotillánk október 1. és 5-ike között kifejtett tevékenységéről a hadsereg főparancsnokság hivatalosan a következőket közli:

Október 1-én délelőtt egységeink észrevették, hogy Rahovónál az ellenség hidat ver. Délután órhajóink kifutottak és ezeket egy monitor osztágnak követte. A járművek Zimnicnál és Giurgiunál áttörték az ellenséges tűzvonalat és a hidverés helyét tűz alá vették. Másnap újabb monitorok érkeztek ide. A románok zárótüze, uszóaknáik és torpedóik ellenére is sikerült a hidat uszóaknáikkal együtt használhatatlanná tennünk. Ezenfelül flotillánk lőtte az északi parton álló ellenséget is. Éjszaka az órhajók a hidverés helyének közelében maradtak és megakadályozták a hid helyreállítását. Október 3-án az ellenség, amely a további átkelésre a hidat már nem használhatta, megkezdte a visszavonulást. Flotillánk egységei állandóan az átkelés helye körül cirkáltak és a jobboldalon álló oláhoknak hátában támadó és oldalozó tüzeléssel súlyos veszteségeket okoztak. Október 5-ére virradó éjszaka flotillánk Giurgiu kikötőben négy nafta uszályt és három szénuszályt zsákmányolt. Az oláh monitorok megkísérelték, hogy hajóiknak segítségül jöjjenek, azonban Szilisztrián alul lévő német ütegek zárótüze a kísérletet megakadályozta.

A hadcsoport fővezére Mackensen vezértábornagy a vitéz és a harc-edzett dunai flotillának kitünő szolgálataiért különös elismerését fejezte ki.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: A német tengeri repülőgépek október ötödikén a Fekete tengeren, Tuzlától keletre megtámadták az erősen felfegyverzett orosz szállítóhajókat. A gőzösök fedélzetén találatokat értek el. A hidrolánok eredményesen bom-

bázták az ellenséges lőszeroszlopokat és a lovasságot Dobrudzsa északi részeiben.

Neuman Dániel báró a menekültek asztalánál.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az izraelita hitközség, — mint annak idején már megemlítettük — az ünnepek alkalmával vendégül látta az Aradon állomásozó ama katonákat is, akik családjukat s meleg otthonukat nélkülözni kényeszerülnek. Napról-napra a legelökelőbb asszonyok és leányok gondoskodtak a legünnepebb ebédjéről és vacsorájáról a világháború otthontalainak s különös érdekességet adott a vendéglátásnak a mai ünnepi est, amikor a hitközség legelökelőbb és legjótékonyabb tagja Neuman Dániel báró együtt költötte el az ünnepi vacsorát a katonákkal.

A legmeghatottabb öröm csillogott föl az otthontalainak szemében, s Molnár Menyhért, Fischer Lajos és Nuszbaum Mihály mondtak köszönetet bajtársaik nevében is a hitközségnek, amely testvéri megbeszéléssel és szeretettel fogadta vendégül őket. Végül Vágvölgyi Lajos dr. főrabbi válaszolt mélyen megható szavakban a katonák köszönetére s így mondotta az asztali áldást is. És végül tartozunk annak a kijelentésével, hogy Vágvölgyi Lajos dr. főrabbi volt az, aki ha pár napra is, — otthon nyújtott az otthontalainak. A hölgyek közül, akik napról-napra a legőszintébb szeretettel és megbeszéléssel szolgálták katonáinkat, a következők neveit sikerült feljegyezni: Braun Gusztávné, dr. Barra Gyuláné, Grosz Józsefné, Pick Ernéné, dr. Schreiber Vilmosné, dr. Somogyi Gyuláné, Eibenschütz Lajosné, Székely Salamonné, Weil Józsefné, Tenner Józsefné, Barra Margit, Glück Erzsike, Havas Böske, Künstler Irén, Masanszker Erzsike, Szöllősy Magda, Tenner Rejly és Weil Magda.

— Vilmos császár a keleti fronton.

Berlinből jelentik: A Vossische Zeitung leírja Vilmos császárnak Kovelben tett látogatását. A császár este hét órakor érkezett Kovelbe, ahol Lipót bajor herceg és Linsingen tábornok fogadták. A német, magyar, osztrák és lengyel hadosztályok kiküldöttjei sorakoztak a pályaudvaron. A császár elhaladt sorfaluk előtt, többekkel kezelt fogott és szóbaállt. Azután rövid

beszédet tartott, melyben kijelentette, hogy a nyugati frontról és hazuról hoz üdvözlést. Császári köszönetét és háláját fejezte ki a hősiesen küzdő csapatoknak, kérve a kiküldötteket, hogy azt tolmácsolják bajtársaiknak is. Beszédét a következő szavakkal végezte: Isten továbbra is veletek lesz és megáldja fegyvereiteket. A császár a tisztek között kitüntetések osztását és estebéd után Wladimir-Volinszkiba utazott.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: Vilmos császár Linsingen tábornokhoz kéziratot intézett kiemelve, hogy hadcsoportjának német, magyar és osztrák csapatai tulsúlyu ellenség rohamainak hősiesen ellentállottak és örök dicsőséget szereztek a tábornoknak, akinek lankadatlan, körültekintő munkásságáért megelégedését és hála elismerését fejezte ki. Együttal a hannoveri hetvennégyes gyalogezred tulajdonosává nevezte ki.

— Nem késnek Aradon a levelek. A közönség körében, mióta Aradon katonai levélcenzura működik, az a hír terjedt el, hogy a cenzura késlelteti az Aradról vidékre küldött levelek továbbítását. Az Aradi Közlöny munkatársa illetékes helyeken a dolog iránt érdeklődve, a következő tájékozódást szerezte: Az aradi katonai levélcenzura a hihetetlenül nagy és felelősségteljes munka ellenére is, kitünően oldja meg feladatát. A cenzura hivatal minden nap pontosan elvégzi az aznap feladott levelek átolvasását, úgy, hogy a hivatalban egyik napról a másikra egy levél sem maradhat vissza. Az átolvasott leveleket a hivatal nyomban visszadja a postának, hogy azok semmiféle késedelmet ne szenvedjenek. A katonai levélcenzura a vasuti postához van beosztva és ez a hivatal is minden telhetőt elkövet a közönség érdekében. Kár, hogy a sok figyelmeztetés ellenére a közönség még ma is nagy számmal küld leragasztott leveleket és ez nehezíti meg a cenzura munkáját. Ha az ilyen lezárt leveleken a feladó címe meg van jelölve, úgy ezeket a posta visszakézbesíteti a feladónak. A cenzura hivatal súlyos felelősséggel járó munkáját úgy végzi, hogy a reá bízott nagy érdekek szemmel tartása mellett a közönség minden elképzelhető jogos kívánalmának eleget tegyen.

— A Marta aradi gyár új igazgatója. Annak idején jelentettük, hogy Spitzer Henrik, a Marta aradi automobil gyár műszaki igazgatója megvált állásától. Utódát most nevezte ki a gyár igazgatósága Ketterer Károly mérnök személyében. Ketterer Károly már több mint fél éve működik az aradi Marta gyárban, ahol eddig a manheimi Benz-cég képviselőjében tevékenykedett. A gyár magyar érdekeltségének sikerült Kettererrel megállapodni és e hó 1-én, mint az aradi gyár új igazgatója elfoglalta állását. Kettererben elsőrangú szakértőt nyert a Marta gyár. Az új igazgatónak a külföldi szakkörökben elismert neve van és kipróbált képességeit az aradi gyár fejlesztése körül kétségtelenül hamarosan tudja érvényre juttatni.

— Birtokosere. Peesenye Lajos eladta egyik ingatlanát 4200 K.-ért Bakk Gábor és nejének. — Báró Jósika Gyuláné szül. Készmárky Teréz eladta Wesselényi-utca 2. sz. házat 45000 K.-ért nagydorogi Stauber Józsefnek. — Prókay József és neje eladták Varjassy Lajos-utca 186. sz. házat 15000 K.-ért Rác Lajos és nejének. — Joó Béláné eladta Flórián utca 7c. sz. házat 20000 K.-ért dr. Magyar Sámuel és nejének.

— **Halálozások.** Október 7-én délelőtt, reményteljes életének 23-ik évében, örökre elköltözött szeretetei köréből ifjabb **Jakab Dezső**, mélyen sujtott szüleinek és testvéreinek minden reménye, boldogsága távozott el halálával körükből. Elhunytá alkalmával a megboldogultnak szülei a következő gyászjelentést bocsátották ki: **Jakab Dezső** magyar királyi posta- és távirat-felügyelő és neje, született **Zipfel Gizella** a saját, ugyancsak gyermekei: **Jenő, Rezső, Ernő és Gizella**, valamint az összes rokonság nevében is szomorodott szívvel jelentik a forrón szeretett és felejtethetetlen jó gyermek, illetve testvér, unokatestvér és rokon ifj. **Jakab Dezsőnek**, folyó évi október hó 7-én délelőtt 11 órakor, reményteljes, fiatal életének 23-ik évében, hosszas szenvedés után a mindenható bölcs akaratahoz képest történt jobb-élre szenderültét. A megboldogult, kedves halott földi maradványai október hó 9-én, délután 4 órakor fognak a Révai-utca 2. számú házból a református egyház szertartásai szerint tartandó ima után megáldatni és a Felső-tetőben levő sírhelyben az örök nyugalomnak átadatni.

Illés Albortné, született **Lord Róza**, október 6-án este elhunyt. Temetése 8-án, délután 4 órakor lesz és az aradi izraelita sírkertben fogják örök nyugalomra helyezni.

A hegyháza egyik közismert alakja, az öreg „**Kémivés bácsi**” 1848-49-es honvéd tüzemester, a herceg **Ypsilanty** és báró **Sina-féle** birtokoknak 51 éven át volt uradalmi szőlőkezelője 90 éves korában elhunyt. Az aradi szőlőbirtokos közönség szeretetében megőszült veteránt, aki szorgalma és puritán becsületessége révén nemcsak földesurainak, hanem az egész vidéknek közbecsülését vívta ki, folyó hó 8-án, vasárnap d. u. 3 órakor temetik **Györökön**.

— **Az aradi Minorita-rendház tagjainak névsora és munkabeosztása az 1916-17-ik tanévben:** **Lakatos Ottó dr.**, a vaskoronarend lovagja, rendfőnök, az autonom katolikus körnek, a szociális missziótársulatnak, a katolikus háziasszonyok aradi szövetségének elnöke, az oltáregyesületnek igazgatója, a róm. kath. polgári leányiskolának püspöki biztosa. **Monay Ferenc dr.**, házfőnök, plebánoshelynök, az urnók és a leányok **Mária-kongregációjának** elnöke, a róm. kath. polgári leányiskolában hitoktató. **Novák Adorján**, rendi kormánytanácsos, nyugalomban. **Asbóth J. Viktor dr.**, kézdívsárhelyi házfőnök, főgimnáziumi rendes tanár, beosztva a Kazinczy-utcai és Ferenc-téri polgári fiúiskolához. **Wiedl Endre dr.**, pancsovai házfőnök és plebánoshelynök, arad-vári es. és kir. tábortestvérségi lelkész. **Konkolyi Barnabás**, kerületi orv., plebániai irodavezető. **Peska Ignác**, kormánytanácsos, községi polgári leányiskolai, Erzsébet-utcai és Kossuth-utcai elemi iskolai hitoktató, a polgári leányiskola **Mária-kongregációjának** elnöke. **Somogyi Gusztáv**, Gáj-külvárosi lelkész és hitoktató. **Szirmay Dezső**, segédlelkész. **Korom Antal**, a vörös-fehér szalagos II. oszt. lelkészi érdemkereszt tulajdonosa, a magy. kir. 20. honvédelmi miniszterelnökség tábori főlelkész. **György László**, segédlelkész. **Novák R. Mihály**, rendfőnöki titkár, Erzsébetvárosi, Weitzer-utcai és Hasszinger-utcai elemi leányisk. hitoktató. **Koppán Miklós**, főreáliskolai, fa és fémipari szakiskolai és Ujtelepi elemi iskolai hitoktató. **Szabó Gábor**, Illés-utcai, Kazinczy-utcai és Ségakülvárosi elemi iskolai hitoktató. **De André János**, a vörös-fehér szalagos II. oszt. lelkészi érdemkereszt tulajdonosa, es. és kir. tábortestvérségi lelkész az északi haretéren. **Csánvi E. Medárd**, Gizella-utcai, Csutora-utcai, Mihály- és Fűrj-utcai és Szentpéter-téri elemi iskolai hitoktató, egyetemi hallgató. **Oszter Kajetán**, rendi segédtestvér.

— **Menekültek kerestetnek.** **Bacsoni Szibella** Arad, tanítóképző, keresi **Trucza Alajos** magyar királyi szemlész Gyergyóbékáról menekült családját. — **Trucza Ferenc** csendőrmester, 2. honvédelmi miniszter VII. zászlóalj 3. század, tábori posta 363, keresi a csikmegyei Ditről menekült hozzátartozóit.

— **Mokry István** meghalt. A régi Temesvár egy tipikus, ismert emberre, a derék, a kedves, a népszerű **Mokry bácsi** halálának hírére vesszük. 74 év nyomta a nemrég még sugártermetű férfi vállát, de nincs több, talán 3-4 éve, hogy **Mokry** még vadászni járt és nem akadt olyan magas tető, olyan havas **Krassó-Szörényben**, amelyet ő meg nem mászott volna. Híres vadász, régi temesi nagy urak híve, vadászpajtása volt, velük járt a délvidéki rengetegeket és kedves humorral, huncutkás maliciával mesélt róluk, kik már majd mind elmúltak, élményeket, tréfákat, ugatásokat, felszúléseket. Utóljára már nem bírták a lábait, hetvenegynéhány évvel a havasokon mázskálálni kissé nehéz, de az öreg ur legalább látni akarta az ő kedves hegyvidékét, ahol annyiszor volt medvelesen, zergehajtaszon. Lóháton ment fel a vadásztanyára és ott tett-egész nap a blokkház körül. Vadászni már nem mehetett, de legalább nézhetette a többieket, tanácsokat adhatott, mesélgethetett, szivhatta még egyszer a tiszta hegyi levegőt és megfürödhetett ő, hetven éves agastyán, utóljára a jéghideg hegyi patakban. Előtte alkonya szomorúságban telt el: **Mokry Jenőt** a csatatéren elesett fiát, a hős századost siratta.

— **Borbélyt keres Kovácsháza.** Az 1400 lelket számláló község borbélyja bevonult és nincs, aki legalább vasárnapi ábrázatot kölcsönözzön a kovácsháziaknak. Arra kéri a szerkesztőséget, hogy írjuk azt meg, hátha a menekültek közt akad, aki ezt ambicionálja, hogy széppé tegye a derék község lakosait és amellet még meg is éljen. Megírjuk, hadd találjanak egymásra **Figaró** és hívei.

— **Segítsük a menekülteket.** Ujabbán a következő adományok érkeztek **Kintzig János** főispán hivatalába az erdélyi menekültek javára: **Néhai Deutseh Hermann** jótékony célú alapítványának évi járuléka 30 korona, **Kőmivés József** 10 korona, **Deutseh Klári** 20 korona, **Bitenbinder Konrádné** 20 korona, **Pituka Vingáról** 10 korona.

— **A Központi szálló éttermének mai menüje.** A 3 K. Szárnyas Ragou leves, Sertés karaj káposztával, Dara felfújt ananász lével; 45 K. Szárnyas Ragou leves. Vad hasché túrkörtöjással, Libasült alma compóttal, Dara felfújt ananász lével, Dessert.

— **A dsungel lánya.** (Amerikai dráma az Urániában.) A dsungel esodálatos, szimpompás, titokzatos világa, mellet a nagy angol poéta **Rudyard Kipling** fedezett fel az irodalom számára, több ízben adott alkalmat a kitűnő **Seliggyárnak** fantasztikus dsungeltörténetek felvételére. A **Seliggyár** külön menaszériát tart erre a célra, úgy, hogy filmjein a legszebb oroszán, tigris, párdus példányok szereznek hátborzongatóan gyönyörködtető élvezetet a publikumnak. Teljes menaszériájának felvonultatásával készített most legújabbán egy szenzációs filmet a **Seliggyár**. Egy idegfeszítő afrikai történet kíséretében látjuk az óserdők félelmetes fenevadait oly élethűséggel, hogy szinte minden pillanatban azt várjuk, hogy kilépnek a vászon fehér keretéből. A dsungel hátborzongató költészetének apotheozisa ez a grandiózus film, melyet az **Uránia** tegnap mutatott be. — **Homunculus.** A mai élet problémáinak megfilmesített mesterműve, a mely **Berlinben, Drezdában és Bécsbe** eddig nem ismert aranyu sikert aratott, legközelebb az **Urániában**. 5

— **Harisnyákat, tolett szappanokat, kefé-árut, erszényeket, reticülőket, dohánytárcákat, kiváló minőségben árusít Grünwald és Moskovitz cég Aradon, József főherceg-ut 1. szám alatt (Városházával szemben.)** 2025

— **Egy millió korona nyerhető.** Mai összes példányainkhoz az általánosan ismert szerenesegegyüttőde **Gaedicke** bankház, Budapest, **Kossuth Lajos-utca 11.** mellékletét csatoljuk. Nevezett bank ügyfeleinek az osztályosorsójáték fennállása óta több mint 50 milliót kitevő nyereményeket fizetett ki. Ha véletlenül valamely példánynál a melléklet hiányozna, úgy szíveskedjék olyant közvetlenül a cégtől kérni, mely cég különben is kívánatra díjtalanul és bérmentve szolgál tervekkel, valamint bármilyen a szakba vágó felvilágosítással legnagyobb készséggel rendelkezésre áll. 6837

— **A hölgyközönség figyelmébe ajánlom** dr. **Varga Kálmán** női szabó, Arad, **Deák Ferenc-utca 39. I. emelet.** 4958

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **A Rimamurány-Salgótarjánai Vasmű Részvénytársaság** tegnap megtartott igazgatói ülésén terjesztették elő az 1915-1916. üzletév mérlegét, amely jóváhagyást nyert. A nyereség 14 millió 513.843 koronára rug az előző évi 9.120.895 koronával szemben. **Biró vezérigazgató** az igazgatóságnak adott részletes jelentésében kiemelte, hogy az előző év korlátozott forgalmával szemben a most lefolyt egész üzletév tartama alatt az összes áruegyüttesben igen erős kereslet volt érezhető. Az előző üzletév 3.641.881 korona áthozatalával együtt 18.155.725 korona áll rendelkezésre. Az igazgatóság elhatározta, hogy a közgyűlésnek a fennálló kormányrendelet értelmében kiosztásra kerülhető legnagyobb, tizenkilenc százalékos osztalék, vagyis részvényenkint 38 korona kifizetését fogja javasolni és hogy az alapszabályszerű javadalmazások levonása után 1.500.000 koronát az értécsökkenés tartalékálapjához utal. 2.500.000 koronát a rendes és hadi nyereségadó tartalékába helyez, 600.000 koronát a külön tartalékálaphoz csatol. A fennmaradó 3.894.003 koronát az új üzletév számlájára vezetik elő. A közgyűl. st október 26-ikára hívják egybe.

A Hernádvidéki Magyar Vasipar Részvénytársaság 1915-16. évi tiszta nyeresége a kifizetett passzív kamatok, megejtett leírások, valamint az üzletév folyamán a tisztviselők és munkások javára fordított tekintélyes összegek levonása után 3.266.432'92 koronára rug az előző évi 2.933.077'63 koronával szemben. A múlt évben elővezetett 625.456'34 korona hozzáadásával 3.991.889'26 korona áll rendelkezésre. Az igazgatóság elhatározta, hogy a közgyűlésnek javasolmni fogja, miszerint a 12.000.000 koronánvi részvénytőke után 12%-os osztalék fizetessék ki, értécsökkenési és adótartalékra 1.200.000 korona fordítassék, a tartalékálap 300.000 koronával javadalmaztassék és a jutalékokra fordítandó összeg levonása, valamint a munkástársaládának 100.000 koronával való javadalmazása után fennmaradó 811.889'20 korona új számlán vezettessék elő.

— **A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási R. T.** közli, hogy a társasági helyi árudíjszabásban megemeltett postaköltségek (portóköltségek) és a postaköltségek betudásával megszabott illetékek folyó év október 1-től való érvénnyel, oly összegekkel emelődnek, amely összegekkel a postai igazgatóságok a portóköltségeket az eddigiekkel szemben felemelték.

VAROS ES MEGYE.

Arad város közigazgatási bizottsága ma délután négy órakor **Kintzig János** főispán elnöklete alatt ülést tartott, melyen a bizottság örömmel vette tudomásul **Tisch Mór dr.** főorvos bejelentését, hogy a város közegészségügyi állapota jobb a múlt havinál. Egyébként a sablonos, adminisztratív jelentéseken kívül jelentősebb dolog nem történt.

Rendkívüli városi közgyűlés. **Kintzig János** főispán ma a következő meghívót bocsátotta ki: Arad sz. kir. város törvényhatóságánál 1916. évi október hónap 11-dik napjának délután 4 órájára rendkívüli közgyűlést hirdetek, amelyre a törvényhatósági bizottság t. tagjait meghívom. Tárty: A tanács jelentése a járványkórnázzal kapcsolatosan építendő megfi-

FOG- tömések, aranyból, platina, arany és ezüst, amalgamból és a fog színével azonos porcellánból.

FOG- koronák, hidak, egész fogsorok szálpadlás nélkül aranyból, platínából vagy porcellánból.

FOG- kövek eltávolítása, fogak fehéritése és hibás fogsorok átalakítása, valamint javítása.

FOGHUZÁS. Tizenhét éves fogtechnikai gyakorlatom, amely 146 alatt Berlin, Lipcse, Brüsszel és Londonban, nemkülönben Amerikában a leghíresebb fogspeciálistáknál mint asszisztens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legelőkeltebb műszerrel van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkényesebb esetekben is a legteljesebb mértékben megfelelhessék. **JACOBI GYULA** vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17. Telefon 10-11. szám.

gyűlő állomás kiépítése iránt tartott ajánlati tárgyalás eredményéről. A tanács jelentése a város részére szükséges 500.000 korona folyó számla kölcsönre beérkezett ajánlatok tárgyában.

TANÜGY.

(—) A menekült szülők gyermekei részére szükséges tankönyvek és taneszközök beszerzése céljából adakoztak: Neuman Testvérek 500, Arad-Csanádi Takarékpénztár 100, Arad-megyei Takarékpénztár 50, Hitelszövetkezet Ópálos 25, Hitelszövetkezet Zimándujfalu 50, Gazdasági és Iparbank Pankota 10, Grünfeld Ilona tanítóasszony Boroshebes 6, Kneffel Lajos kereskedő Arad 20, Pál Miklós erdőtanácsos Arad 5, Polgári Takarékpénztár Arad 100 és P. takarékpénztári szolgálta 2 korona. **Kehrer Károly** kir. tanfelügyelő.

(—) Kérelem. A Kazinczy-utcai községi elemi iskolának tanítása az I. és II. osztályé a kulturpalotában, a III. és IV. osztályé a Kapu-utcai elemi leányiskolában, már október 2-án vette kezdetét. Tömeges lévén a mulasztás, ezúton kérem a t. szülőket, hogy beírt gyermekeiket pontosan járassák iskolába. **Bokor Alajos**, igazgató.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Aradon, 1916. október 8-án vasárnap:

Délután fél 4 órakor mérsékelt helyárakkal:

Rip van Winkle.

Regényes operetta.

Ezúttal 8 órakor rendezés helyárakkal

o) Bérlet. o) Bérlet.

Marel.

Operetta 3 felvonásban.

Kezdete 8 órakor.

A szerkesztésért felel:

Rudnyánszky Endre felelősködés:

Stauber József.

NYILTTÉR.

(Az ezen rovat alatt közöltékekért nem vállalunk felelősséget.)

ARADON,

Dobó- és Verbóczy-utca sarkán levő nagy telek, 5129

GYOROKON

a központban, az iskola mellett ház és beltelek, valamint a városkönyvben egy kis szőlő eladó. Értesítést ad

Dr. Czédly

ügyvédi irodája. :- Telefon 434. sz.

Minden külön értesítés helyett.

Illés Albert a saját, valamint gyermekei **Dr. Dóznal Viktorné, Donáth Jakabné, Illés Géza, Andor, József, Ilonka, Rózi** és **Ferike**, továbbá testvérei, sógorai, sógorónói, unokái és számos rokonok nevében mély szomorúsággal tudatja felejthetetlen nejeinek, a legjobb anyja

Illés Albertné Lord Róza

f. hó 6-án este 7 órakor hosszú szenvedés után történt elhunytát.

A drága halott földi tetemei f. hó 8-án, vasárnap délután 4 órakor fognak az aradi izraelita sírkertben örök nyugalomra helyeztetni.

Aidás és béke poraira!

Menyháza, 1916. október hó 7. 5225

Homunculus.

APOLLO SZÍNHÁZ.

Oktober hó 8-án, vasárnap:

Az évad legnagyobb amerikai filmujdonsága

Munició király.

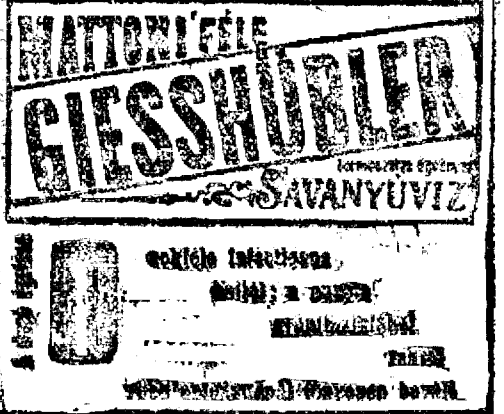
Amerikai háborús dráma 3 felvonásban 1915—16. évből és a Nordisk films Comp. ujdonsága a

Bánya áldozatai.

Dráma 3 felvonásban.

Főszerepben: **Alf Blücher**

Kitűnően megvéd a

6531

Hip-hop

patkány- és egéirtészert megérkezett

és amíg a készlet tart ismét kapható. 1 doboz ára 1 korona 20 fillér.

Hánzu Nestor

drougeria- és illatszert üzletében.

125 koronáért

egy finom öltönyt vagy felöltőt mérték után készít

Hauptfogel Ferenő

férfi szabó mester

Kazinczy-utca 5. szám. 5227

! Nagy megtakarítás !
Üzleteknek, gyáraknak, malomoknak és gazdaságoknak.

A létező legjobb és legtartósabb

PAPIRSPÁRGÁT.

Csomagolásra 2, 2½, 3 és 4 mm. vastagságban kéként K 350, 100 kg. K 340.—
Postacsomagokhoz kéként K 420, 100 kg. K 400.—

Szűrőkötéshez (2 és 2½ mm.) kéként K 350, 100 kg. K 340.

Zsákzsinegnek 4 mm.-esből vágya és kötegelve kéként K 360, 100 kg. K 350.— árban szállítja pécsi raktárából utánvétellel a

Pécsi Kereskedelmi és Iparbank **R. T. áruosztálya Pécs.**

5 kg-nál kevesebb nem küldhető.

Papírkötelek.

Elismerő nyilatkozatok.

Nagyobb rendeléseknél engedmény. 5172

HARCTÉREN KÜZDŐ SZERETETTEINKNEK küldjünk

MODIANO-CLUBSPECIALITÉ HÜVELYLYEL

készített CIGARETTAKAT, hogy lássák, hogy nekik mindenből a LEGDRAGABBAT, tehát a LEGJOBBAT is választjuk! (egy doboz 70 fillér.) — 1 könyvecske sodorni való papír (70 lap) ára 12 fillér.

KURZER BERTALAN

végzett bécsi orvosi egyetemet és Budapesten vizsgázott

fogtechnikus műterme Weitzer J.-u., Minorita-palota, II. em.

Fogat huz, plombál. Készít egyes fogat ép ugy, mint egész fogsorokat, arany koronákat és arany hidakat.

Legjobb fogviz

több nemzetközi kiállításon legmagasabb kitüntetésben részesült.

500 koronát fizetnek annak, ki Bartilla-fogvizének használatát mellett, üvegje 1 kor. valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlök. Ed. Bartilla-Winkler utóda L. Pian Wion, X., Goethe-gasse 7. Kapható minden gyógyszerárban és drogueriában. Aradon: G. Földes Kelemen, Deák Ferenc-u. 11. sz., Hehs Vilmos, Batthyány-u. Hajós Árpád gyógyszerárban és Vojtek és Weisz droguerijában. Vidékre — ahol nem kapható — küldök 7 üveget kor. 7.20 bérmentve. Kérjük mindenütt határozottan Bartilla-féle fogvizet. Hamisítványok feljelentői jól díjaztatnak. 3921

Higiénikus fodrászüzlet

megnyilt

Asztalos Sándor-u. 10. sz. alatt (Dr. Keppich házában.)

Szíves pártfogásukat kéri

Ráth János,

5169 fodrász.

Leánynevelő-intézet

(Internátus)

Uri leányok részére.

Gondos nevelés. Magántanulók előkészítő tanfolyama. Zene és idegen nyelvek oktatása.

Székely Ilonka

okl. tanítónő

Arad, József főherceg-ut 19.

Telefon 933. 1717

Zongora javítások

és hangolások
ugy helyben, mint
vidéken pontosan
eszközöltetnek.

Ehrbar Henrik
zongorahangoló

Arad, Batthyányi-u. 26.

Városi zenekola.

Berger Ábrahám

Nagyszombathelyi menekült, elsőrendű, külföldön kitanult kárpitos és díszítő műhelye Szilvássy Istvánnál, Arad, Weitzer János-utca 19. 5280

Elvállal mindennemű kárpitos munkát bécsi és párisi minta szerint.

Athuzásokat, matrac készitést háznál és házon kívül elfogad. Mint erdélyi menekült a n. é. közönség szives támogatását kéri.

Eladó

Pécskai-ut II. számú 300 négyzet-öles telek 2 házzal,

Fábián László-utca 2. számú emeletes ház és

Szöllő-utca 5. számú 850 négyzet-öles sarak telek.

Bővebb felvilágosítás: II. Vilmos császár-tér 4. sz. alatt nyerhető. 5002

Hordókat

petroleumos, olajos, kátrányos, sziruposat, szeszest a legmagasabb áron minden mennyiségben készpénzfizetés mellett veszünk ugy helyben, mint bármely vidéki vasut vagy hajóállomáshoz szállítva.

Hordóügynökök kerestetnek.

Weisz Lipót és Társa olaj, gépszir, kocskanócs nagykereskedők

Budapest, IX. ker., Hentes-utca 17. szám.

Interurbán Telefon: József 14-50. 6909

Eladó gazdasági gépek és felszerelések,

ugymint: egy 3 éves Magyar Állami cséplőgarnitúra, egy régiebb Clayton cséplőgarnitúra, újabb vetőgépek, szecskavágók, kukoricaszár tépő, hengerek, rosták stb., valamint boronák és vasekék nagy mennyiségben, továbbá több egyéb gépei és gazdasági eszközei vannak Mocsáry Pál urnak, melyek a borossebesi uradalmi gazdaságban megtekinthetők és jutányos áron megvehetők. 5248

Mocsáry Pál, Budapest, II., Margit-körút 50. szám.

Saját termésű, kitűnő, tisztán kezelt magyarádi ó- és peccsenye

borok

ugy nagyobb mennyiségben, valamint palackokban kaphatók

Winter Adolf

ügyvédnél Aradon, 4055 Deák Ferenc-utca 40. szám.

Elsőrendű

260 drb. választott

fajmalac

eladó

Holländer Sámuel

csermői gazdaságában. 5276

József főherczeg

O Cs. és Kir. Fensége

zöldesi gyümölcsösében termelt

alma

főképen arany parmen, továbbá Bismark, kormos, leánycsecs, zöldaranyepi, Eper, Jonathán, Sikulai, Sovári, Baumann fajok. Megrendelhetők 5271

Kőművelgyi Palinkaraktár,

Andrássy-tér 5. sz. — Telefon 651.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminisztérium ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (XXXVII. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása 1916. október hó 27. és 28-án tartatik meg. A huzások a Magyar Kir. Lottó-jövedék Igazgatóság, mint állami ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek, a huzási teremben. Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1916. évi október hó 8-án.

Magy. Kir. Szab.
Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Tolnay. Hazay.

5227

ECETSAV

Garantált 66% vegyileg tiszta, étkezési célokra prima svéd ecet 800 grammos üvegekben 25 üveg ládánként, próba üveg 800 grammos, mely megfelel 20 liter kellemes ízű asztali ecet készítéséhez, küld utánvét mellett. Szállítási határidő 2-3 nap.

Beck Testvérek

Arad, Teleky-utca 15. szám. Saját ház. 5071

